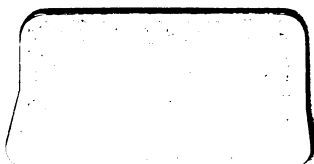

33.1 Cop

ØSTERLANDSKE INDSKRIFTER

FRA

DEN KONGELIGE ANTIKSAMLING.

SAMLEDE OG OVERSATTE

AF

VALDEMAR SCHMIDT.

KJØBENHAVN.

HOFFENSBERG & TRAPS ETABL.

1879.

ASHMOLEAN MUSEUM
EX LIBRIS
F. LL. GRIFFITH
ET
N.C.C. GRIFFITH
1937
OXFORD

De østerlandske Indskrifter i den Kongelige Antiksamling, som vi her have søgt at gjengive paa Dansk, ville rimeligvis forekomme de Fleste at være af temmelig ringe Værd; ja man vil maaske finde, at de neppe engang fortjene at offentliggjøres. Dette er imidlertid meget langtfra at være Tilfældet.

Naar Videnskaben i Løbet af de sidste Aar har været istand til at sprede ikke ringe Klarhed over saa mangfoldige Punkter af den gamle østerlandske Oldtid, da skyldes dette lykkelige Resultat for en stor Del den Omstændighed, at man har anstillet nøiagtige Sammenligninger mellem Indskrifter, der aldeles ikke ere af anden Beskaffenhed end Indskrifterne i Antiksamlingen, og som aldeles ikke kunne siges i og for sig at være indholdsrigere end disse. Ved Studiet af gamle østerlandske Indskrifter kommer det — paa helt lignende Vis som ved den sammenlignende Oldgranskning, — nærmest an paa at have et saa stort Materiale som vel muligt, liggende samlet for sig.

De gamle Mindesmærker med Indskrifter, som man har opdaget i Østerlandene, ere spredte næsten over hele Verden; men da det ikke falder i Enhvers Lod at kunne reise rundt og afskrive de Indskrifter, som han vil have Brug for til sine Studier, saa ere alle Dyrkere af disse Studier for længst blevne enige om, at Intet tjener Videnskaben mere end paalidelige Udgaver af alle de østerlandske Indskrifter, som ere spredte rundt om i offentlige og private Samlinger.

Det er meget langt fra, at alle Resultater allerede ere vundne og at Videnskaben nu befinder sig i en saadan Udvikling, at Intet videre kan oplyses. Tvertimod er der endnu meget Udbytte at høste paa mange Omraader, naar først et større Antal Indskrifter foreligger i nøiagtige Afskrifter.

Som et Vidnesbyrd om Vigtigheden af de østerlandske Indskrifter, der opbevares i Antiksamlingen, kan man med Føie nævne den Kjendsgjerning, at forskjellige udenlandske Videnskabsmænd til forskjellige Tider have søgt at komme i Besiddelse af nøiagtige Afskrifter og Aftryk af disse Mindesmærker, og at de have udgivet en stor Del af disse, i Reglen temmelig snart efter, at de havde faaet Afskrifter af dem mellem Hænder.

Professoren i Ægyptologi ved Christianias Universitet, J. Lieblein, har saaledes afskrevet alle de ægyptiske Indskrifter, der findes i Kjøbenhavn, og har udgivet de Dele af disse Indskrifter, der indeholde Personnavne, ligesom han ogsaa i et af Christiania Universitets Indbydelsesskrifter (1873) havde behandlet et Par af Indskrifterne i Antiksamlingen mere udførligt.

De puniske Indskrifter i Antiksamlingen ere udgivne og behandlede af Gesenius, De Saulcy og A. Judas i Paris samt af P. Schröder i Constantinopel. Et Par af Indskrifterne ere desuden allerede 1838 udgivne af Opdageren, Kammerherre Falbe.

De numidiske (libyske) Indskrifter ere udgivne af A. Judas og General Faidherbe; de persiske Indskrifter (Pehlvi) ere udgivne og fortolkede af Dr. Mortmann i Constantinopel og siden behandlede af Prof. M. A. Levy i Breslau.

I nærværende Skrift have vi indskrænket os til at gjengive Oversættelser af Indskrifterne, hvorimod vi ikke have givet nogen nøiere Beskrivelse af de Gjenstande, paa hvilke de læses, idet vi med Hensyn hertil foretrække at henvise Læseren til Antiksamlingens Directeur, Etatsraad Dr. phil. L. Müller's Veiledning for Besøgere af Antiksamlingen.

Med Hensyn til de historiske Forhold i de gamle Østerlande i de Tider, fra hvilke disse Indskrifter stamme, tillade vi os at henvise Læseren til det af os for neppe to Aar siden afsluttede Værk: Assyriens og Ægyptens gamle Historie.

Iblandt de fra de gamle Østerlande stammende Indskrifter er der ikke saa faa, der ere udførte med megen Omhyggelighed, men der gives ogsaa et ikke ringe Antal, der ere saa skjødesløs indhuggede eller indridsede, at mange helt forskjellige Tegn ere udførte aldeles éns. Det er klart, at saadanne Indskrifter ikke kunne afskrives og udgives med Nytte, uden naar Afskriveren tilfulde forstaar Indholdet.

I de Tavler, der følge med nærværende Skrift, have vi efter bedste Evne søgt at gjengive de østerlandske Indskrifter, der findes i Antiksamlingen.

De fleste Gjenstande med østerlandske Indskrifter, der findes i Antiksamlingen, have længe været i Museets Besiddelse; hvad der er tilkommet i de sidste Aar, er næsten Alt skjænket af Skibsmægler Polack i Alexandria.

Idet vi udgive nærværende Skrift, tillade vi os at udtrykke vor Tak til Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet og til Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab, hvis velvillige Understøttelser det skyldes, at nærværende Skrift har kunnet udkomme.

Kjøbenhavn i Marts 1879.

Forfatteren.

Ægyptiske Indskrifter.

Mindesmærker.

Paa en Torso af en staaende Figur af sort Granit, der holder et Offerbord foran sig (Antiksamlingen Nr. 27) læses paa Kanten af Bordet følgende Indskrifter, der begynde midt paa den forreste Rand (Tavle I fig. 1):

„Gid leve maa den gode Gud *Neb-maa-ra,* han, hvem Amon-Ra, Himlens Herre, elsker, Livsgiveren".

„Gid leve maa Solens Søn *Amon-hotep,* han, hvem Amon-Ra, Himlens Herre, elsker, Livsgiveren".

Ifølge ægyptisk Skik antog alle Pharaoner ved deres Thronbestigelse et nyt Navn foruden deres egentlige Navn. Amonhotep III antog saaledes, da han besteg Thronen, Navnet *Neb-maa-ra.* Indskriften paa Bordet lader formode, at Billedstøtten har forestillet Amonhotep III. Den hidrører altsaa omtrent fra det 15de Aarhundrede f. Kr.

Paa en fragmenteret Statue af rød Granit (Nr. 23 b) læses flere Indskrifter, der vise, at Billedstøtten har fremstillet den Konge, som hos Manetho kaldes Menephthes, og som hos Herodot kaldes Pheros, nemlig Ramses II's Søn og Efterfølger, under hvem Moses førte Israeliterne ud af Ægypten. Paa Ryggen af Billedstøtten findes to Colonner med Hieroglyphskrift, der begge mangle baade Begyndelse og Slutning, (Tavle I fig. 2):

„... ligesom Ptah, Ægyptens Hersker, der hæver sig ligesom Ptah midt imellem Hundredtusinder, Konge over Øvre- og Nedre-Ægypten, *Mer-amon Ba-n-ra*, Solens Søn, *Mer-amon Hotep-her-maa*, Søn af Amon, Herskeren over ..."

„... Amon, han, som offrer til Ra, Dag efter Dag, Kongen af Øvre- og Nedre-Ægypten, *Mer-amon Ba-n-ra* Solens Søn, *Mer-n-ptah Hotep-her-maa,* Søn af Amon..."

Den første Indskrift læses nærmest høire Side, den anden nærmest venstre Side.

Paa Forsiden af Statuen findes Kongens Navn gjentaget flere Gange; saaledes læses det paa Beltet, (fig. 2 c) og paa Skjørtet. (fig. 2 d).

Levninger af en Indskrift sés fremdeles paa en Gjenstand, en Art Kølle (?), som Figuren bærer i sin venstre Haand. Rimeligvis lød denne Indskrift (fig. 2 b) omtrent saaledes:

„Tyren, den seirrige, Retfærds Herre, han, som bringer Offre til Ra, Dag for Dag, Kongen af Øvre- og Nedre-Ægypten, Herskeren over de to Lande, *Mer-amon Ba-n-ra,* Solens Søn, Kronernes Herre, *Mer-amon Mer-n-ptah Hotep-her-maa.*"

Paa høire Side langs Ryggen læses Slutningen af en Indskrift, der kan benyttes til at udfylde de ovenfor meddelte Indskrifter (fig. 2 e):

„... *Mer-n-ptah Hotep-her-maa,* Amons Søn, Herren over de trediveaarige Perioder, ligesom Ptah."

Paa venstre Side sés forneden indridset Hovedet af en Kvinde, prydet med to høie Fjeder og Solskiven (fig. 2 f); ovenover læses:

„... *Mer-n-ptah-Hotep-her-maa,* Arvingen, den øverste Yndlings-Gemalinde, Herskerinden over de to Lande og Menneskene, en Konges Ægtehustru, en Konges Moder, *Ese-nefr.*"

Denne *Ese-nefr* eller *Isis-nefr* er rimeligvis Kongens Moder, som nedstammede fra Amonsønnernes Kongeslægt, der havde siddet paa Ægyptens Throne før Rasønnerne, til hvilke denne Pharao hørte. Kongens egen Dronning hed forøvrigt ogsaa *Ese-nefr (Isis-nefr);* hun var rimeligvis Datter af Kong Ramses II og følgelig Søster til sin Ægtefælle.

Paa et firsidet vel tilhugget Granitstykke, der enten er en Stump af en Obelisk eller Brudstykke af en Pille

fra en Bygning, sér man paa tre af Siderne Levninger af Indskrifter, hvoraf to hver bestaa af tre parallele Colonner (Tavle II fig. 1). Den Indskrift, der danner den midterste Colonne paa den ene Side, kan gjengives paa følgende Maade (fig. 1 a):

„... Kongen af Øvre- og Nedre-Ægypten, Herskeren over de to Lande *Men-pehu-ra hak-usi* (d. e. Herskeren over Theben); grundfæstet har hans Fader *Tum* hans Navn, saa det er bleven stort, i Regjerings Lykke...“

Indskrifterne i de to yderste Colonner ere helt enslydende og kunne gjengives saaledes:

„... Kongen af Øvre- og Nedre-Ægypten, Herskeren over de to Lande *Nefr-ka-ra, setp-n-ra,* Solens Søn, Kronernes Hersker *Ra-messu Mer-amon kha-usi,* Ægyptens Herre...“

Indskrifterne ere alle kun Brudstykker. Den Konge, der har indhugget den midterste Indskrift, er Ramses I, Stifteren af det 19de Dynasti. Den Konge, der har indhugget de to Side-Colonner, er en anden Konge af Navnet Ramses, som vi pleie at kalde Ramses IX. Han levede mindst et Par Aarhundreder efter Ramses I's Tider.

Paa den anden Side af Pillen læses i Midten følgende Indskrift:

„... lykkelig i Regjering, Konge af Øvre- og Nedre-Ægypten, Herskeren over de to Lande, *Men-pehu-ra,* Solens Søn, Herren over sin Throne, han som lyksaliggjør Beboerne af An (Heliopolis), han har reist som Mindesmærke...“

Paa begge Sider af denne Indskrift læses den samme Indskrift, som sés i Sidecolonnerne paa første Flade, og som vi allerede have gjengivet; disse Side-Indskrifter skyldes, som vi have sagt, Ramses IX.

Paa den tredie Side af Mindesmærket sés kun en Colonne, der hidrører fra Ramses I; kun enkelte Tegn ere levnede, og en sammenhængende Oversættelse kan ikke gives.

Paa en Statue af Psametik I, af Granit (Nr. 25), læser man paa Ryggen, eller rettere paa det Stenstykke, hvortil Figuren støtter sig, følgende Indskrift, (Tavle II fig. 2):

„Horus'en, den storhjertede, Ægyptens Herre, Kraftens (egl. Armens) Herre, den guldstraalende Horus, den tappre, Kongen af Øvre- og Nedre-Ægypten, *Vah-ab-ra,* Solens Søn, *Psemtek,* han, hvem Ra Herskeren over de to Lande elsker."

„Den gode Gud, Herskeren over de to Lande, den Daadrige, *Vah-ab-ra,* Solens Søn, af hans Legeme, *Ps[emtek]* ..... Solen, evigt".

Den første Sætning læses i Colonnen nærmest Figurens høire Side, den sidste, hvoraf Midten mangler, nærmest venstre Side.

Indskrifter paa Grav-Mindesmærker o. desl.

To Stykker af et Mindesmærke over Adi (Skab 14 Nr. 11, afbildet Tavle III fig. 1). Disse to Brudstykker, der ere af Sandsten, udgjøre Sidestykkerne af et Mindesmærke, der har prydet et Gravkammer og har havt Form af en Dør eller Portal. Det tilhører maaske det sjette Dynastis Tid (omtrent 3000 Aar f. Kr.)

Paa den ydre Dørstolpe tilhøire (fig. 1 a) læses: „Den Guden Anubis hengivne *Adi*" og tilvenstre (fig. 1 b): „Den Guden Osiris hengivne *Adi.*"

Paa den indre Dørstolpe læses til begge Sider: „den gudhengivne Adi"; samme Indskrift fandtes ogsaa over Døren, hvor man endnu sér Begyndelsen og Slutningen. Enkelte Levninger af andre Indskrifter spores i den øverste Del af det største Brudstykke.

Gravtavle til Minde om *Ameni,* (Skab 14, 1; Tavle IV fig. 1). Den hieroglyphiske Indskrift, som optager største Delen af Tavlen, lyder saaledes:

„Hylding bragt Osiris, som throner i Vesten, den store Gud, Herren af Byen Abydos, Anubis, som throner i Gude-Capellet, *Khem* i Abydos, Anubis, Hovedet for *Tuf,* samt *Ba* (Vædderen) i Abydos. Hylding bragt Anubis, Thot, Heki i Abydos, *Hesa* (Kvien) i Abydos, *Meskhen* i Abydos, *Rennu* i Abydos (samt) alle Guder, som ere i Abydos. Jeg har skaffet et Sted (Gravsted?) i den store Guds Helligdom, med Ceremonier (?) og alle Offre i rig

Overflødighed for Overgeneral over Fodfolket *Ameni* (med) ..... Røgelse og Alt, som gives paa Offerbordet..... a til Guderne for Osiris'en, Overgeneralen *Ameni*, for hans Datter, som lader hans Navn leve, Husfruen *S-hotep-ab-neheh* Datter af *Sneb-s-ari*, sandru. Foranstaltet af hans Tjener, som elsker ham, *Sebek-ti-ti* (?), sandru, gudhengiven; foranstaltet af *Hapi*, sandru, gudhengiven.

Over de siddende to Figurer, der sés forneden til Venstre paa Tavlen læses følgende:

„Hans Datter, som elsker ham *S-hotep-ab-neheh.*" Nedenunder læses *Khenta*, rimeligvis Navnet paa et andet Medlem af Familien.

Mindesmærket tilhører rimeligvis det 12te eller sildigst det 13de Dynastis Tid, (omtrent Aar 2500 f. Kr.).

Gravtavle over *User-maa* (Skab 14, 2, afbildet Tavle III fig. 2). Indskriften, som læses i de fire vandrette Linier paa Gravtavlens øvre Del, lyder saaledes:

„Hylding bragt Ptah, Sokar, Osiris. De give Dødsoffre med Brød, Oxekjød, Klæder, Røgelse, Olie samt alle gode og rene Ting, som Gud lever i, som Himlen giver, som Jorden skaber, som Nilens Vand bringer, til Formanden for de Tredive (d. e. Overdommeren) *User-maa*, gudhengiven!"

Af de tre lodrette Colonner lyder den, der er nærmest ved Billedet af den staaende Mand, saaledes:

„Formanden for de Tredive, *User-maa*, sandru."

Paa den anden Side, ved Siden af Billedet af Kvinden, læses Ordene:

„Hans Hustru *Bak-n-haq-au-n-s-atef-s.*"

Dette Navn betyder „Tjener af Herren, det er for hende — hendes Fader."

Den mellemste Colonne lyder saaledes: „Hans Søn *Uaz-ha-u*, sandru."

Gravtavlen tilhører rimeligvis det 12te eller 13de Dynastis Tider (omtr. Aar 2500 f. Kr.).

De *tredive* vare uden Tvivl en Domstol. User-maa var altsaa Formand, eller i det Mindste Medlem af en Domstol.

Gravtavle over *Qen* og *Nefr-ari*, (Skab 14, 3; Tavle V fig. 1). I øverste Afdeling, hvor man sér en med Leopardskind prydet Ægypter at besprænge to siddende Figurer med Vand, læses over de to sidste følgende Forklaring: „Osiris'en, Bæreren af Fanen (?) paa Retfærds Sted, *Qen*, sandru.“ Bagved den siddende Kvinde læser man Ordene: „Hans Søster, Husfruen *Nefr-ari*“; ovenover og bagved den staaende Figur sés følgende Indskrift: „Hans Søn, som elsker ham, *Merju-merju*, sandru, god i Forsoning.“

Nedenunder sér man *Qen* og *Nefr-ari* som Mumier, og Sønnen *Merju-merju* at bringe dem et Offer. To unge Mennesker staa klagende ved Mumierne, og en neppe voxen Pige omfavner Moderens Mumie. Bag Mumierne sés Indgangen til Graven.

Indskriften tilhøire lyder saaledes: „Der udføres Dødsceremonier for Osiris'en, Fanebæreren (Bæreren af Bogrullen?) *qen*, sandru, (af) hans Søn *Merju-merju*, sandru hos den store Gud.“

Bag ved den kvindelige Mumie læses en Gjentagelse af den Indskrift, som vi ovenfor have givet, nemlig Ordene: „Osiris'en, Husfruen, *Nefr-ari*.“

Ved Siden af et af de unge Mennesker læser man Indskriften:

„Hans Søn, *Hui*, sandru.“

De fem Linier, man sér forneden paa Tavlen, kunne oversættes saaledes:

„Hylding bragt Osiris, som throner i Vesten, *Unnofr*, Anubis, Herren over *Taser*, Hathor i Theben, Anubis, som throner i det guddommelige Capel. De give Underholdning med Brød og Mjød, Strømme af Vin og Mælk, alleslags Urter og alleslags Træsorter, Røgelse, som Himlen giver, Landene frembringer, og som Nilen bringer fra sin Kilde, — til Bæreren af Fanen (?) paa Retfærds Sted *Qen*, sandru. Hans Søster, som elsker ham, Husfruen *Nefr-ari*. Hans Søn *Merju-merju*, sandru. Hans Søn, som elsker ham, *Hui*, sandru.“

Mindesmærket henhører rimeligvis til Amonsønnernes Tidsrum eller i det Mindste til Begyndelsen af Rasønnernes Regjeringstid (henved Aar 1400 f. Kr.).

Qen, for hvem Tavlen er udført, var, som Indskriften viser os, Embedsmand ved en Domstol.

Gravtavle til Minde om *Ji-nefr* (Skab 14; 4 afbildet Tavle VI fig. 1). De tre Indskrifter i øverste Afdeling lyde saaledes:

„Osiris, som throner i Vesten." —

„Osiris'en, Hører af Klager paa Retfærds Sted (Forligsdommer), *Ji-nefr.*" —

„Husfruen, *qema* for Amon (d. e. Amonspræstinden) *Titi,* den sandru."

De fem Indskrifter i mellemste Afdeling ere følgende:

„Høreren af Klager, *Ji-nefr,* sandru." —

„Sønnen *Kha-apt,* sandru." —

„Husfruen *Amonhotep.*" —

„*Pennu,* sandru." —

„*Amonmes,* sandru for den store Gud."

I nederste Afdeling læses fem Indskrifter, som rimeligvis maa gjengives saaledes:

„*Bak-khensu.*" — „*Ab-m-he*" eller „Præsten *Me-he* (?)." — „*Ese* (Isis), sandru. — *Sahu-k-nefr.* — *Sha-n-hesi.*"

„Dagen da Fred."

Den sidste Sætning er aabenbart afbrudt.

Som man sér, indeholder de fleste af de korte Indskrifter, man læser paa denne Tavle, Navne, mest paa Slægtninge af den Afdøde. *Ji-nefr* var Dommer, en Stilling, som beklædtes af flere andre Ægyptere, der omtales paa ægyptiske Gravtavler i vore Samlinger. Mindesmærket hører rimeligvis enten til Amonsønnernes senere Tid eller til Rasønnernes første Dage (omtr. Aar 1400 f. Kr.). Tavlen er af Sandsten.

Gravtavle til Minde om *Neb-nefr* (Antik-Samling 26; Plade VII fig. 1).

I øverste Afdeling sés en Konge og Dronning at throne foran et Bord med Offergaver. Følgende Indskrifter tjene til at oplyse Scenen:

„Den gode Gud, *Ser-ka-ra,* Solens Søn, *Amon-hotep.*"

„Den kongelige Hustru, den store, *Ahmes-nefr-ari;*

hun, som lever". — „Offring med alleslags gode og rene Ting."

I de vertikale Colonner i nederste Afdeling læser man følgende:

„Bøi naadig Dit Aasyn, *Ser-ka-ra,* Du Solens Søn, Du Amon, som er udgaaet af hans Lemmer, Give Du mig Liv og Sundhed, udrustet med al Gunst og Ynde, et lykkeligt Liv i Din Tjeneste! Chefen for de Tjenesteydende (?) paa Retfærds Sted, *Neb-nefr,* sandru."

„At bringe Lovprisning for *Ser-ka-ra,* og Tilbedelse for den guddommelige Hustru, *Ahmes-nefr-ari,* at bringe Lovprisning indtil Himlens Høide, Anprisning af hans Fuldkommenheder.

Ved Høreren af Klagemaal paa Retfærds Sted paa Stedet *Akher* og til Bedste for Chefen for de Tjenesteydende (?) *Neb-nefr.*"

Den første Indskrift læses tilhøire; den sidste tilvenstre.

Denne Tavle frembyder den Mærkelighed, at de Væsner, som her tilbedes, ikke ere egentlige Guder, men Kong *Amon-hotep I* af det attende Dynasti og hans Moder, Dronning, *Ahmes-nefr-ari.* Forøvrigt ere dette Mindesmærke ikke enestaaende; man kjender flere andre, hvor disse to kongelige Personer tilbedes som Guder. Tavlen er rimeligvis noget — maaske endog et Par Aarhundreder — yngre end *Amon-hotep* I's Dage, men senere end Rameses II er den dog vel neppe.

Tavlen frembyder endnu en anden Særegenhed. Den har nemlig oprindelig været bestemt ikke for Dommeren *Neb-nefr,* men for en anden Ægypter, der ogsaa har været Dommer, men hvis Navn ikke mere kjendes, da det er blevet helt bortslebet for at give Plads for *Neb-nefr's* Navn.

De Hieroglypher, som saaledes ere blevne tilføiede senere, ere temmelig skjødesløs indhugne; derimod er den oprindelige Indskrift udført med megen Omhyggelighed.

Slige Usurpationer af Mindesmærker, der oprindelig have været bestemte for Andre, vare ikke usædvanlige.

Brudstykke af en Gravtavle til Minde om *Taa.* (Skab 14, afbildet Tavle VIII fig. 1).

I den bevarede halvrunde Del af Tavlen sés en Ægypter siddende at modtage Hyldest af fem Medlemmer af sin Familie.

Over Scenen læses tolv lodrette Colonner Indskrift, som man kan gjengive saaledes:

„Osiris'en, kongelig Skriver, Chef for Skatkammeret *Taa*. Udført for sin Herre af Skorpionbesværgeren *Temuru-amon*. Han siger: Lykkelig den Dag, da Din Mund aabnes, da Nilens Vande væde Fingrene, da Du tvætter dit Ansigt i Nilen helt og holdent! Ikke skade nogen Ulykke (?) Dig, men Navnet florere (??). — Hans Broder *Amon-m-ap*. Hans Broder *Amon-m-na*. Hans Broder *Nekht-n-amon*.

Imellem Figurer læses endnu Indskriften:

„*Qema* (Præstinde) i Amons Templet, *Ur-nu-ru*."

Nedenunder sés Begyndelsen af flere Personnavne, der have tjent som Forklaring af en lignende Scene, som har været fremstillet i den nederste eller mellemste Del af Tavlen.

Det manglende Stykke af denne Tavle, der er foræret Museet for nogle Aar siden af Skibsmægler Polack i Alexandria, kan maaske opdages engang i en eller anden Samling; i de større Samlinger i Europa findes den dog endnu ikke.

Tavlen tilhører rimeligvis enten Amonsønnernes senere Tid eller snarere Rasønnernes første Dage.

Gravtavle over *Aaj*. (Skab 14, 9; Tavle VII fig. 1).

Hovedindskriften, hvis Begyndelse læses i en lodret Colonne foran de to siddende Figurer og som fortsætter sig i de tre Linier, under Figurerne, lyder saaledes:

„Hylding til Osiris, Herskeren over Vesten af Memphis, den store Gud, Evigheds Herre. Han give Underholdning med Oxekjød, Gaasekjød, alle gode rene Ting, som Guderne ere i, til Lederen af Pharaos' Arbeidsfolk *Aaj*, sandru. Ved hans Broder, som lader hans Navn leve, Skriveren *Ra-hotep*. Nyt Liv!"

Det forekommer os rimeligt, at denne *Aaj* i det Sildigste har levet under Ramses II.

Han er maaske en af de Mænd, som af denne Pharao fik den Opgave at plage Israeliterne.

Gravtavle til Minde om *Tekhi* (Skab 14, 8 Tavle VII fig. 2).

I en lille Frontespice over Tavlen sés Anubis, og Ordet *Anepu,* d. e. Anubis, læses ved Siden.

Nedenunder, i Tavlens øverste Afdeling, sés Osiris siddende paa sin Throne, imedens en Kvinde, der staar bag ved et Bord med Offergaver, tilbeder ham. De korte Indskrifter lyde saaledes:

„Osiris“ — „Husfruen *Tekhi,* sandru i Vesten.“

I nederste Afdeling sés fire Ægyptere ligge paa Knæ; foran hver af dem læses en Indskrift. Hieroglypherne ere her, som overalt paa Tavlen, noget skjødesløs indhuggede, de maa uden Tvivl læses saaledes:

„*Nefr-ji,* sandru — *Pai* — *Mehi,* sandru. *Hent-athu.*“

Den lille Tavle, der er af Sandsten, stammer maaske fra Ramses II's Dage.

Gravtavle til Minde om *Nefr-renpe* (*Nefr-ter?*) Skab 14, 5; Tavle VIII fig. 1.

De tre Indskrifter, som man læser i den øverste Del af Tavlen, hvor man sér en Ægypter tilbede Horus, lyde saaledes:

„Horus i de to Horisonter, den store Gud, Himlens Herre.“

„For Din Person, ved (egl. ved Haanden af) Høreren af Klager paa Retfærds Sted (d. e. Forligsdommeren) *Nefr-renpe, (nefr-ter?),* sandru hos den store Gud.“ —

„Livskraft, et roligt Liv over ham ligesom . . . “

Den første Sætning meddeler os Navnet paa den Gud, for hvem man sér Hyldning og Offer at bringes; den anden underretter os om Navnet paa den Døde, der bringer det; den tredie giver os rimeligvis Gudens Svar; men Slutningen mangler: den er udeladt maaske ved en Skjødesløshed fra Stenhuggerens Side.

De fem Indskrifter i nederste Afdeling ere følgende:

„*Ti.* — *Mahi.* — Hans Datter *Tent-amon.* — Hans Datter *Ta-deni.* — Hans Datter . . . .“

Atter her har Stenhuggeren glemt et Ord. De fire første Indskrifter lærer os at kjende Navnene paa fire Medlemmer af den Afdødes Familie; to af dem vare Døttre af *Nefr-renpe (nefr-ter?).*

Denne lille Tavle, der er af Sandsten, er, som man har bemærket, skjødesløs udført. Dens Tidsalder er ikke sikker; dog kan den meget vel stamme fra Rasønnernes Tid, muligvis fra Ramses II's Dage. Men den kan ogsaa tilhøre et af de følgende Aarhundreder.

De fem Personer som man ser skride frem i den nederste Afdeling af Tavlen, og hvis Navne de ovenfor meddelte Indskrifter lærer os at kjende, bære dels Blomster dels andre Gjenstande i Hænderne.

Gravtavle over *Huj* (Skab 14; Tavle X fig. 2.

I øverste Afdeling sés den Afdøde bære en Gjenstand frem for Amon, der sidder paa sin Throne foran et Offerbord besat med Gaver. Indskrifterne ere:

„Osiris, den store Gud, Evigheds Herre. Han give alle gode og rene Ting til *Huj!*"

I nederste Afdeling sés en Mand og en Kvinde, sidde ved Siden af hinanden, imedens to Kvinder staa foran dem og række dem Blomster.

Man læser foran de siddende Personer Indskriften: „Hyldning! Give alle gode Ting." Bagved den siddende Kvinde samt foran de to staaende Kvinder læser man paa hvert Sted Navnet *„Huj"* og under Bænken Navnet *Amon-m-ape.*

Tavlen er af Kalksten, helt bemalet. Flere af de Klædningsstykker, som Personerne bære, ere hvide. Blomsternes Blade og Stængler, ligesom ogsaa Osiris' Ansigt ere grønne; Resten af Tavlen er oversmurt med rød Farve. Hieroglyphindskrifterne ere malede med sort Farve ovenpaa den røde Maling. Indskrifterne ere forøvrigt skjødesløst udførte, og Tegnene ere ikke lette at bestemme. Man kan ikke sé, om de Personer af Navnet *Huj*, der omtales, ere Kvinder eller Mænd.

Gravtavle over *Khem-khau.* (Skab 14, 6; Tavle XI fig. 1).

Paa Tavlen sés en Ægypter tilbede Gudinden *Mer-sekher,* der har et Slangehoved. Indskrifterne ere følgende:

„*Mer-sekher,* Herskerinden over Vesten."

„Høreren af Klager paa Retfærds Sted (d. e. Forligsdommeren) *Khem-khau.*

Den første af disse korte Indskrifter meddeler os, hvem den Gudinde er, den Afdøde sés at bringe Offer og Hylding; den anden Indskrift giver os den Dødes Navn. Han var Forligsdommer. Tavlen tilhører maaske Rasønnernes Tid. Hieroglypherne og Billederne ere udførte med Omhyggelighed.

Tavle indhugget af *Tiglat* eller *Takelothis.* (Antiksamlingen 26 a; Tavle XI fig. 2).

I øverste Afdeling sér man Gudinden Bast, modtage Offergaver af en Mand i kongelig Dragt, foran hvem man læser Navnet *Mer-amon Tiglat,* indcirklet i en kongelig Navnering. En Kvinde staar bag Gudinden; Overkroppen mangler tildels.

Nedenunder læses sex Linier Hieroglyphskrift, der ere skjødesløs indhuggede, og hvoraf desuden en Del er udkradset, hvorfor Indskriften ikke er let at læse eller oversætte:

„Han bringer Offergaver til Bast [tilligemed] *Amon-kha,* sin Søn, og *Her-her.* Han har givet en Grundeiendom, at den maa bringe Offergaver for Bast, Herskerinde af Staden Bubaste, den kongelige Medhustru *Sa-t-* .... *Neka neka neka* (??, maaske at læse anderledes), hans Hustru samt *Neka,* hans Hustru, Børn *Pa-auf-teha-r-khe-n-nem* ... (??)."

En sikker Oversættelse af Slutningen af Indskriften er det af flere Grunde ikke let at give.

Tavlen er upaatvivleligt bestemt til at bevare Mindet om en Dotation af Grundeiendom til et Tempel for Bast, rimeligvis i Byen Bubaste. Denne Eiendom er sikkert skjænket af den i øverste Del af Tavlen afbildede *Mer-amon Tiglat* og hans Familie. Dette Navn bares af to Pharaoner, der tilhøre den Kongeslægt, som grundedes af Rehabeams Overvinder, Sisak, og som man pleier at kalde det 22de Dynasti; disse to Pharaoner benævner man gjerne Tiglat eller efter Manetho Takelothis I og II, men vi

tvivle dog meget om, at den her afbildede Mand skulde være en af disse Konger; i saa Tilfælde vilde rimeligvis en eller anden kongelig Titel være tilføiet Navnet. De Personer af hans Familie, der omtales, paa Tavlen, ere desuden helt ubekjendte. Navnene paa begge de to omtalte Kongers Hustruer og flere af deres Børn ere derimod vel kjendte og lyde desuden helt anderledes. Vi skulde snarere antage, at denne *Mer-amon Tiglat* var en af de Smaakonger, som herskede i en Del af Ægypten i den Tid der gik forud for Rigets Gjenoprettelse ved Psametik.

Gravtavle til Minde om *Ti-amon* (Skab 15, 7; Tavle XII fig. 1).

I øverste Afdeling af Tavlen sés til Venstre en Kvinde, *Ti-amon,* tilbedende *Tum*; til Høire tilbeder hun *Ra.* Ovenover læses følgende Indskrifter:

„Saa taler Ra, den store Gud, Himlens Herre. Saa taler Osiris'en *Ti-amon-neb-nes-u,* (d. e. Amon, Thronernes Herre)."

„Saa taler Tum, den store Gud, Himlens Herre. Saa taler Osiris'en *Ti-amon-neb-nes-u.*"

Den sidste Indskrift læses til Høire, den første til Venstre. Nedenunder læses følgende Indskrifter, den første til Venstre, den sidste til Høire:

„Ære være Ra, naar han staar op af Himlens østlige Horizont. Ved *Ti-amon-neb-nes-u-ta-ui* sandru, Datter af Præsten for Mentu i Theben *Hor-sa-ese* (Horsiisis), sandru, hendes Moder *Sheta-sputu,* sandru. Hun siger: Bøi naadig Dit Aasyn til mig, naar Du hæver Dig straalende fra *Ta-ser,* med Glands staaende op i Øst!"

„Ære være Ra, naar han gaar til Hvile i Ankh-ta. Ved *Ti-amon-neb-nes-u-ta-ui,* sandru, Datter af... *Hor-sa-ese* sandru, født af Husfruen *Sheta-sputa,* sandru. Hun siger: Bøi naadigt Dit Ansigt, o Tum! Khepera! Hor-m-akhi, guddommelige Sjæl, som oplyser Underverdenen med (Dine) Straaler."

Tavlen, der er af Træ og malet, og øverst paa hvilken der sés en vinget Sol, er, som vi have sét, sat til Minde om en Kvinde *Ti-amon,* eller, som hendes Navn ogsaa

skrives, *Ti-amon-neb-nes-u-ta-ui*, idet man til Ordet Amon har føiet det hædrende Tillæg, der pleiede at bruges om denne Gud. Men det saaledes forlængede Navn var altfor langt til at kunne anvendes i det daglige Liv. Tavlen tilhører Ptolemæertiden.

Gravtavle til Minde om *Nes-khensu-pe-khrod.* (Skab 15, 4 Tavle XIII fig. 1).

Øverst paa Tavlen sés den vingede Sol og neden under Indskriften: „Edfueren, den store Gud, Himlens Herre.“ Umiddelbart neden under sés en Mand at tilbede Horus. Foran Horus læses følgende: „Horus i Horizonten, Gudernes Herre. Ved Siden deraf finder man en længere Indskrift, der er fordelt i flere Colonner, og som fortsætter sig bag den Tilbedendes Ryg.

„Hylding bragt Ra. Han give Underholdning med Brød og Drikke til den guddommelige Fader for Amon, Forstanderen for Helligdommen i Muts Tempel, af første Phyle (og) tredie Phyle, *Nes-khensu-pen-khrod,* Søn af den guddommelige Fader for Amon, for *ma-nu-u,* Herre over Sydens An (Hermonthis), Forstander for Templet for Mut, den store, Herskerinden over Byen *Asher*, Maanedspræsten (*amu-abt),* Herren over sin Forvandling (*neb-kheper-f,* en præstelig Titel) *Nekht-atef-mut,* sandru, Søn af Amonspræsten, guddommelig Fader for Amon, (for) *ma-nu,* Herren af Sydens *An* (d. e. Hermonthis).

En umiddelbar Fortsættelse af Indskriften indeholdes rimeligvis i følgende Text, der læses i lodrette Colonner foran Guden:

„Maanedspræsten (*amu-abt*) og Herren over sin Forvandling (*neb-kheper-f*), *Amon-m-sa-f*, Søn af Functionær af samme Klasse, *Nes-pe-her-an*, sandru, Søn af Functionær af samme Klasse *Khensu-mes*, Søn af Functionær af samme Klasse, *Amon-m-sa-f.*“ Man læser endnu ved Siden Indskriften: „Hans Søn, guddommelig Fader for Amon, *Nes-khensu-pen-khrod,* sandru“.

Tavlen, der er af Træ, tilhører utvivlsomt Ptolemæertiden.

Gravtavle til Minde om *Nekht-atef-mut* (Skab 15, 3 Tavle XIV fig. 2).

Paa Tavlen sés Horus at tilbedes af en Ægypter. Indskriften, der er fordelt i otte lodrette Colonner, som læses over Figurerne, lyder saaledes:

„Hylding til Horus, Tum, Herskeren over *An's* (d. e. Heliopolis') to Lande, Ptah i Baaden, Herren over Vesten."

„Hylding til Osiris, som throner i Vesten, den store Gud, Hersker af Abydos. Han give Offer til Osiris'en, *Nekht-atef-mut*, Søn af Functionær af samme Rang, *Amon-m-sa-f*".

Den sidste Del af Indskriften læses nærmest ved den tilbedende Ægypter, den første nærmest ved Horus.

Tavlen, der er af Træ, tilhører aabenbar Ptolemærtiden og stammer rimeligvis fra samme Grav som den foregaaende Tavle. Den *Nekht-atef-mut*, om hvem denne Tavle er et Minde, er rimeligvis en Slægtning af den *Nes-khensu-pe-khrod*, over hvem den nylig omtalte Tavle er sat, maaske hans Fader; thi han hed efter den foregaaende Tavle netop *Nekht-atef-mut* og var ligesom den, hvem vor Tavle er viet, en Søn af en *Amon-m-sa-f*.

Gravtavle til Minde om *Ta-akesh* (Skab 15, 5; Tavle XV fig. 1).

Øverst sés den vingede Sol (fra Edfu); under den tilbeder en Kvinde Osiris og de fire Dødsgenier. Over Kvinden læses Navnet *Ta-akesh;* over de fire Genier Navnene „*Amset, Diua-mut-f, Kebh-senu-f, Hapi*". Over Osiris findes ingen forklarende Indskrift.

De tre Linier flygtigt skrevne Hieroglypher, som man læser nedenunder, lyde saaledes:

„Hylding til Osiris. Han give Offer til Underholdning med alle gode og rene Ting og alle yndige Ting, som Guderne ere i, til *hes-khennu-n-amon*..."

Navnet (*Ta-akesh*) er udeladt; de sidste Ord er uden Tvivl en Titel, der betegner en Værdighed i Amons Helligdom, som Kvinden *Ta-akesh* har været beklædt med. Tavlen er af Træ og malet og tilhører uden Tvivl Ptolemæertiden.

Gravtavle over *Hotep-Amon* (Skab 15, 8; Tavle XIV fig. 1.

Indskriften, der optager sex Linier, lyder saaledes:

„Hylding til Osiris, som throner i Vesten, den store Gud, Herren af Abydos, *Tum,* Herren af *An's* (Heliopolis) to Lande. Ptah, Sokar, Osiris, Herre af *Ded* (d. e. Busiris) Osiris-*Unnofr,* Herren over Uendeligheden, *Ra Hor-m-akhu,* den store Gud, Himlens Herre, Herre over Guderne, *Sab,* Gudernes Arving (eller Arveherre); Anubis, som residerer i Hallen, han give alle Offringsgjenstande, alle Næringsmidler, alle gode og rene Ting til Osiris'en, Husfruen, *Hotep-amon,* Datter af *Aap,* hendes Moder var *Ta-pe-kapi.*"

Over Indskriften sés den afdøde Kvinde, ført ved Haanden af Guden Thot med Ibishovedet, at ledes frem for ni guddommelige Væsner, nemlig en Gud, der har Skikkelse af en Slange (*Hof*), Horus, Osiris, Isis, Nephthys og de fire Gravgenier: *Amset, Hapi, Diua-mut-f* og *Kebh-senu-f.* Over denne Scene breder sig den vingede Solgud fra Edfu. Tavlen, der er af Træ, tilhører aabenbart Ptolemæertiden.

Gravtavle over *Aa-ba* (Skab 15, 1; Tavle XIII fig. 1).

I den øverste Del læses under den vingede Sol læses saavel tilhøire som tilvenstre Ordene „Edfueren, den store Gud."

De tre Linier Hieroglyphindskrift, som man læser i den nederste Del af Tavlen, lyder saaledes:

„Saa siger Osiris: Han give en god Begravelse i *Kher-neter* (Underverdenen) i Vesten af Theben for Osiris'en, Offerslagter i Amons Tempel *Aa-ba*, Søn af Offerslagteren i Amons Tempel, *Zed-khensu;* hans Moder (var) *Ta-maa,* (d. e. Katten).

Ovenover Indskriften sés den Afdøde at tilbede Osiris og de tre Gravgenier. En langstrakt Skikkelse af Gudinden Nut omgiver denne Scene. Tavlen tilhører aabenbar Ptolemæertiden; den er af Kalksten og malet.

Gravtavle til Minde om *Bak-khensu* (Skab 15, 2; Tavle XV fig. 2).

Under den vingede Sol tilbeder en Ægypter Osiris og de fire Dødsgenier. Nedenunder læser man en flygtigt skreven Hieroglyphindskrift i tre Linier.

Den lyder saaledes: „Hylding til Osiris, som residerer i Vesten. Offergjenstande, Underholdning som ved Dødsoffre med Klæder, Oxekjød, Gaasekjød til den guddommelige Amonsfader *Bak-khensu,* Søn af den guddommelige Amonsfader *Hems*".

Gravtavle til Minde om en Mand, hvis Navn næsten er helt udslettet (maaske *Tef-sher*??). Skab 15, 6; Tavle XII fig. 2.

Øverst sés den bevingede Sol, nedenunder hvilken man læser, saavel tilhøire som tilvenstre, den sædvanlige Indskrift: „Edfueren, den store Gud, Himlens Herre".

Nedenunder sér man en Ægypter at tilbede Horus og Osiris, foran hvilke der staar et Offerbord. Man læser her foran de to Guddomme Indskrifterne: „Horus, den store Gud, Himlens Herre" og „Osiris, som throner i Vesten".

Af de fire Linier Hieroglyphskrift, der læses i den nederste Del af Tavlen, er den sidste Linie næsten helt udslettet. De tre første Linier ere bedre bevarede:

„Hylding til Osiris, som residerer i Vesten, den store Gud, Herren af Abydos. Han give Offergaver med Brød Oxekjød og Gaasekjød, Vin, Mælk, Røgelse, Olie, Klæder ... af alle gode og rene Ting til Osiris *Tef-sher* (??)..."

Tavlen er af Træ og malet; den tilhører rimeligvis Ptolemæertiden.

Pyramidion.

Pyramidion til Minde om *Pa-her-ta.* (Antiksamlingen 13; Tavle XVI).

Paa den ene Side (fig. b) sés øverst en vinget Torbist med en Skive eller Kugle foran sig derunder Apis og en liggende Shakal. Foran den første læses Indskriften „*Hapi* (Apis), Ptahs nye Liv"; og over den liggende Shakal Indskriften, „den, som residerer i Mumiebeklædningen (eller i Mumiebeklædningsbyen *Ut*), d. e. Anubis.

Nedenunder til Venstre læses Levningerne af en Indskrift, hvoraf vi kunne gjengive følgende Brudstykker:

„O *Ra* i sin Nedgang, *Tum*, som skaber sig selv, den guddommelige Sjæl, som lever i Sandhed! ..... i *Manun* Du give Beskuelse af Ra, at skue maa hver Morgen Osiris'en, Vogteren af Dørtærsklerne (?) ....." Navnet paa den Afdøde *Pa-her-ta* fulgte her, men det er helt ødelagt.

Til Høire er der en lignende, meget ødelagt Indskrift:

„Bøi naadigt Dit Aasyn, Du, som skrider frem paa Veiene, Du som vaager over ..... Stjernerne, som mangle (?) ..... Herre af Egnen *Taser* ..."

Denne Indskrift er aabenbar henvendt til Anubis.

Paa den anden Side (Tavle XVI a) sés ligesom paa den forreste Side to Hundeaber at tilbede den bevingede Torbist *Kheper* (Skaberen); nedenunder ere to Par Shakaler afbildede. Over den ene læses *s-abu-u* „Shakalerne", paa den anden Side *she-u* „Shakal-hundene".

Colonnen i Midten kan oversættes „Hundeaberne tilbede Ra's Fuldkommenhed" eller „Tilbedelse og Lovprisning".

I nederste Afdeling til Høire læstes en Indskrift, hvoraf endel Rester ere tilbage:

„Bøi naadigt Dit Aasyn; tilbedt være Din Moder, høitæret Din Fader, Lovprisning ..... af Stjernerne, som mangle Ro (d. e. Planeterne) ..... som tilbedes af Shakalhunde og af Shakalerne. Du give Syn af Ra, alle Dage, til Chefen for ..... *Pa-her-ta*."

Af den Indskrift, der fandtes paa samme Side ligeoverfor, er der ligeledes kun Levninger tilbage:

„Bøi naadigt Dit Aasyn, Du, som staar op i den østlige Horizont ..... Du give Beskuelse af Ra, at skue maa ham Ptah-Præsten ved ....."

Paa den tredie Side af Pyramidiet sés et lille Tempel med to knælende Figurer i ophøiet Arbeide. Ved Siden deraf læses paa den ene Side (sé fig. 1 c) Indskriften: „Osiris Ptahmes" og paa den anden: „Osiris'en, Husfruen *Ta-kefi*." Øverst sés Guden Ra i sin Baad.

Paa den fjerde Side af Pyramidiet sés øverst *Tum* i sin Baad og nedenfor ligeledes et lille Tempel med to knælende Figurer i ophøiet Arbeide; ved Siden

deraf læses (fig. d 1): „Chefen for Lovpriserne i Ptahs Tempel, *Pa-her-ta*. Paa den anden Side læses ..... *balt*, rimeligvis Slutningen af et Kvindenavn.

Statuetter.

Paa en Statuette eller rettere en tredobbelt Statuette af Sandsten, bestaaende af to siddende Figurer, ved Siden af hvilke et ungt Menneske staar opreist, læser man ved Siden af den ene Figur (Tavle II fig. 13) Indskriften: „Forklareren, Profeten, Skriveren *Urenes*" og ved Siden af den anden „*Khennu*". Dette Mindesmærke tilhører rimeligvis det fjerde Dynastis Tid, og er i ethvert Tilfælde udført før Aar 3000 f. Kr.

Paa Ryggen af et Brudstykke af en Statuette af en mørk Sandsten læses: „Arve-Høvding, Seglbevarer, Raad" (Tavle II fig. 14). Navnet mangler.

Paa en Tavle, som en lille Statuette holder foran sig, læser man følgende Indskrift, (Skab 19, Tavle XVII fig. 2):

„Skriveren for Indkomster i Guld fra Landet..... (Vestlandet??), Chefen for Bygningsforetagenderne for Amon, *Ahmes*. Han siger: Ære være *Ra* (Solen) hver Morgen, han hæver sig over Himlens Horizont. Bøi naadig Dit Aasyn o *Ra*, (Solgud), naar den staar op, hver Dag Guderne (give???) — Naar Du staar op, oplyser Du de to Verdener. Naar Du befarer den øvre Himmel, bringer Du alle Hjærter til Ro; naar Du standser (?) i Din Baad, da tilbedes Du (?); naar Du gaar ud af Livet, da er Du den, der taler Sandhed i Underverdenen".

Adskillige Tegn ere meget vanskelige at læse, og som Følge deraf ere flere Sætninger ikke lette at oversætte.

Paa en lille Bronzestatuette af *Imhotep*, som Grækerne antog for den samme Gud som deres Asklepios (Æskulap), læser man følgende Indskrift (Skab 17 Tavle XX fig. 4):

„Gid *Imhotep* give Liv til *Imhotep mer-ptah*, Søn af Psametik".

Som det sidste Navn viser, naaer denne lille Statuette

i det Høieste op til den Tid, da Psametiks Æt herskede over Ægypten.

Paa en lille Statuette af Talk læses (Tavle XX fig. 7): „Saa taler Khonsu, Amon-ra's første og ældste Søn; han, som elsker sin Fader: Giv Liv med al Ro og Sundhed". Den lille Figur tilhører aabenbart Romertiden.

Paa en Bronzefigur af Horus i Skikkelse af en Spurvehøg læses: „Horus . . . give Liv til Osiris, *Peti-osiris!*" (Tavle II, 15).

Osirisfigurer.

I ægyptiske Grave træffes undertiden smaa Osirisfigurer af Træ, i hvis Fodstykke der findes et lille Gjemme, hvori man pleiede at nedlægge en mindre Del af Legemet.

Osirisfigur for *Za-n-heser*, (Skab 15, Tavle XVII fig. 2). Man læser paa Fodstykket følgende Indskrift:

„Hylding bragt Osiris, som residerer i Vesten, den store Gud, Herren af Abydos. Han give et Offer med Brød, Oxekjød, Gaasekjød, tusinde Maal Vin, tusinde Maal Mælk, tusinde Klæder, tusinde Maal Røgelse, tusinde af alle gode og rene Ting til Osiris'en *Za-n-heser*, sandru".

Paa Ryggen læser man Indskriften: „Osiris'en, Husherren, *Za-n-heser*, sandru, født af *Nai-menkh-s*, sandru", og paa Forsiden: „O Osiris, Husherre, *Za-n-heser*, sandru, Søn af *Arru*, sandru".

Osirisfigur for *Arru*, rimeligvis den Arru, der var Fader til nysnævnte *Za-n-heser*. Indskriften lyder (Tavle XVII fig. 3): „Hylding bragt Osiris, som residerer i Vesten, den store Gud, Herre af Abydos, Han give alle Offergaver til Amon-sangeren *Arru*, sandru".

Osirisfigur for *Peti-amon*; (fig. 7) paa Ryggen læses: Osiris'en, den guddommelige Fader, *Pe-ti-amon-neb-nes-u-ta-ui*, sandru, Søn af den guddommelige Fader for Amon *au-a* (?) sandru". — Foran læses: „Saa siger den

guddommelige Fader for Amon *Pe-ti-amon-neb-nes-u-ta-ui*, sandru, Fromheds Herre".

Osirisfigur for *Peti-res*. Indskrifterne ere (Tavle XVII fig. 4):

„From (er) Osiris *Pe-ti-res,* sandru, som lever i Sandhed (?)". „From (er) Osiris *Pe-ti-res*, sandru". Navnet skal maaske læses *Pe-ti-kema.*

Osirisfigur for en Ubenævnt (Tavle XVII fig. 5):

„Hyldingen bragt Osiris, som residerer i Vesten, den store Gud, Herre af Abydos. Han give Offergaver, al Underholdning, —".

Osirisfigur for en Ubenævnt (Tavle XVII fig. 6):

„Saa siger Osiris, som residerer i Vesten, den store Gud, Herre af Abydos".

Gravurner.

De indvendige Dele af Legemet som Hjerte, Lever, Lunge, Nyrer og Indvoldene udtoges altid af Liget og balsameredes særskilt, idet de fordeltes i fire Dele. Hjertet dannede én Del, Indvoldene og Maven en anden o. s. v. Ligesom hver Afdød antoges at blive Et med Osiris efter Døden, saaledes mente man, at enhver af disse Menneskets fire indre Dele blev til Et med en af Osiris fire Sønner, de fire Gravgenier, der førte Navnene *Amset, Hapi, Diua-mut-f* og *Kebh-senu-f.* De fire omtalte Dele af Legemet nedlagdes ofte i særegne Gravurner, af hvilke der altsaa hører fire til hver Mumie. Imidlertid var det langtfra altid Skik at nedlægge de indre Dele i saadanne Urner; man finder ofte disse Dele henlagte i fire smaa Pakker ved Mumien.

Haru's Gravurne. Indskriften lyder som følger (Tavle XVIII fig. 1): „Saa siger *Hapi:* Jeg er Hapi for Osiris'en, Arve-Høvdingen *Haru.* Jeg er Din Søn, Din Livskraft, alle Dage. Jeg er kommet for at se Fader Anubis. Han

har kastet Fjenderne til Jorden; han har opløftet og udbredt Dine Arme til Himlens østlige Horizont. Du modtager Ra's Skikkelse i Himlens vestlige Horizont. Din Sjæl farer til Dit Legeme; Du sér Luen, Du føler Vinden. Dit Ansigt sér klart paa Mørkets Veie . . . . ."

Ab-nefr-ra's Gravurne (Tavle XVIII fig. 2) Oversættelse:

„Saa taler Isis: Jeg fælder Fjenden, giver Livskraft til Amset, som er i mig, Livskraft til Osiris'en. *Ab-nefr-ra,* Livskraft til *Amset* for Osiris'en, Chefen for Tavlerne.

Uah-ab-ra's Gravurne (fig. 4). Oversættelse:

„Saa taler *Nit* (Neith): Morgen og Aften, alle Dage drager jeg Omsorg for *Diua-mut-f,* som er i mig; Osiris Chef for Skorpion-Besværgerne *Uah-ab-ra* (Apries, Hophra), sandru; han er Saligheds Herre."

Amon-m-apet's Gravurne (fig. 5). Oversættelse:

„Saa siger *Selk* (Skorpiongudinden), Osiris'en, Chefen for Stenhuggerne, *Amon-m-apet* sandru, salig hos *Kebh-senu-f.*"

Tef-nekht's Gravurne (fig. 6). Oversættelse:

„Amset, Din Herre Khonsu's Arm, *Tefnekht* (Stephinates) født af *Ta-tum.* O Osiris. Du sluttes fast sammen og ikke gaa Du bort!"

Gravurne med Indskriften: „Saa siger Hapi". Intet videre. (fig. 7).

Gravurne med en for største Delen udslettet Indskrift (fig. 3); den begynder saaledes: „Saa siger Nephthys: Jeg lægger mine Arme om det, som er i mig . . . . . ." Navnet er udslettet, kun et Par svage Rester af Tegn i Slutningen af Indskriften ere at spore.

Sten-Torbister.

Inden i Mumierne lagde man som Erstatning for det legemlige Hjerte, der toges ud og bevaredes i særegne Gjemmer, — som vi ovenfor (S. 25) have sét, stundom i sær-

egne Gravurter — ofte en Gjenstand af Sten i Form af en Torbist (Scarabæus), i Reglen forsynet med en Indskrift. Museet besidder fem saadanne Torbister med Indskrift og en halv Snes uden Indskrift, (Montre 9, 4).

Stentorbist tilhørende *Unnofr* (Tavle XIX fig. 3). Indskriften lyder saaledes:

„Saa siger Osiris'en *Unnofr,* født af Kvinden *Ti-bastru-u,* sandru. Moders Hjerte! Hjertet for min Forvandling, Staa ikke op imod mig i Dommen! Gjør ikke Modstand imod mig overfor Herrerne! Lad det ikke ske imod mig overfor Guderne! Lad der ikke være Brøde mod mig (eller lad der ikke være Vigen — nemlig: af Vægten, d. e. at jeg ikke skal veies og findes for let) overfor Vogterne af Vægtskaalen! Du er Existentsen i mit Legeme, *Khnum,* som giver Kraft til mine Lemmer. Du skride frem til det gode Sted! „„„Vi afstaa fra at gjøre Utalliges Navn stinkende, men bringe (egentlig gjøre) Menneskene i den Tid paa det rette Sted"". Hør det glædelige Udfald af Dommen! Sig ikke Løgn mod mig overfor den store Gud. Tag vare paa Dit Regnskab! Du er". —

I den her oversatte Indskrift sé vi først den Døde at henvende Ordet til sit virkelige Hjerte, som han ved Fødselen med sit øvrige Legeme havde faaet af sin Moder. Længere nede se vi de fjendtlige Væsner, som ville tilintetgjøre de Afdødes Sjæle, svare og erklære, at de afstaa fra deres Forfølgelser. Siden taler den Døde atter. Den sidste Sætning „Du er" udvides paa andre Indskrifter til „Du er sandru".

Denne Stentorbist fik Carsten Niebuhr foræret af en Ægypter under sit Ophold i Trib, det gamle Athribis, hvor den kort Tid iforveien var bleven funden ved Gravninger i Nærheden af Ruinerne. Den er næsten det eneste Mindesmærke, der kjendes fra Athribis. Den er forøvrigt ikke ældre end Psametiks Tid. Niebuhr har udgivet Indskriften (*Voyage* I pl. XI, slgn. p. 80).

Stentorbist tilhørende *Kai-kai-shennuj* (Tavle XVIII fig. 4).

„*Kai-kai-n-shennuj* sandru. Han siger: Mit Hjerte fra min Moder! Mit Hjerte fra min Moder! Mit Hjerte for mine Forvandlinger! Staa ikke op imod mig i Dommen! Gjør ikke Modstand imod mig overfor Herrerne! Gjør ikke, at der er Brøde imod mig ligeoverfor Vogteren af Vægtskaalen. Du er mit Hjerte, som er i mit Legeme, Khnum, som giver Kraft til mine Lemmer! Du skride frem til det gode Sted. Vi afstaa fra at gjøre Navnet stinkende".

Stentorbist tilhørende *Huj*. (Tavle XIX fig. 2). Paa den nederste Flade (fig. 2 a) læses:

„Saa siger Bygningsskriveren (eller Lovskriveren) *Huj*, sandru, han siger: Mit Hjerte, fra min Moder, to Gange! Mit Hjerte for mine Forvandlinger".

Paa Brystskjoldet læses Indskriften: „Osiris'en Skriveren *Huj*, sandru".

Paa Vingedækkerne sés paa den ene Side Osiris og Maa (?), paa den anden Side Horus. Indskrifterne ere: *Huj* under Horus, og *Haq* (Regenten) under Osiris.

Nes-pe-seneb's Torbist. (Tavle XX fig. 8):

„Offer af Osiris'en, Vogter af Amonstemplet, *Nes-pe-seneb*, sandru. Han siger: Mit Hjerte, min Moder! To Gange. Mit Hjerte, mine Forvandlinger! Skil Dig ikke fra mig foran Vogteren af Vægtskaalen! Staa ikke imod mig! Lad ikke.....". De sidste Ord ere næsten helt udslettede.

Mer...'s Torbist (Tavle XX fig. 9). Indskriften er meget skjødesløs affattet, Tegnene vanskelige at bestemme:

„Mit Hjerte fra min Moder, mit Hjerte for min Forvandling, Osiris *Mer...*". Slutningen af Navnet er meget utydeligt indridset.

Firkantet Plade af Talk, paa hvilken der ligger en Torbist i ophøiet Arbeide (Tavle XIX fig. 1). Ved Siden af Torbisten sés indridset tilhøire Billedet af Osiris og tilvenstre Billedet af Anubis, begge ledsagede af Indskrifter,

nemlig ved den første *Esari*, d. e. Osiris, og ved den sidste *Anepu*, d. e. Anubis; nedenunder sés Indgangen til et Tempel, med to Pyloner.

Paa den nederste Plade sés Isis og Nephthys række Hænderne frem over en Oval, indeni hvilken der læses sex Linier Hieroglyphskrift. Indskriften er følgende:

„Saa siger Osiris *Mesu*; han siger: Mit Hjerte, Moders Hjerte! Hjerte for min Forvandling. Staa ikke op imod mig. Gjør ikke Modstand imod mig ligeoverfor Dommerne. Lad det ikke gjøres —".

Museet besidder desuden flere smaa Sten i Form af Torbister, der have tjent som Signeter; flere af dem have Indskrifter. Paa et Par læses *Men-kheper-ra*, Thotmes III's Fornavn (Tavle I fig. 4 og 5); I, 6: *Ma-neb-ra* (Amonhotep) I, 7: *User-ma-ra* (Ramses II). Paa andre læses: *Ankh* (fig. 9), *Unnofr* (fig. 10).

En temmelig skjødesløs udskaaren lille Sten af denne Art bærer et Navn, der maaske skal læses *Res-res* eller *Ser-ser* (fig. 8). Paa en anden Sten læses Sebekhotep III's Fornavn *Kha-nefr-ra* (fig. 3) og Ordene: guddommelig Fader.

Gravkegler af brændt Ler.

Kegledannede Stykker af brændt Ler med en hieroglyphisk Indskrift paa den runde Underflade findes undertiden ved Tebens Grave. Deres Bestemmelse er ikke klar; de synes at have tjent som Stempler, f. Ex. til at stemple Teglsten, der skulde tørres i Solen eller brændes i Ovn.

I Museet findes tre Exemplarer af en saadan Grav-Kegle af brændt Ler med følgende Indskrift, i tre Colonner (Tavle XX fig. 5): „Anden Profet for (Kong) *Men-kheper-ra* (d. e. Kong Thotmes III), *Amon-m-ka*: Hans Hustru *qema* (d. e. Præstinden) *Ra-merje*".

Indskriften begynder med den mellemste Colonne.

En anden Kegle (Tavle XX fig. 6) viser Indskriften:

„Gid hyldes maa hos Osiris den kongelige Søn af *Kosh* (Æthiopien) *Mer-mes*".

Denne *Mer-mes* var, som hans Titel viser, Statholder

i Æthiopien; han omtales paa flere Mindesmærker og levede under Thotmes III.

Forskjellige mindre Gjenstande.

Paa et af Westergaard hjembragt lille firkantet Stenstykke, ovenpaa hvilket man sér en Slange i Relief, læses følgende Indskrift paa den nederste Flade (Tavle XX fig. 1 b):

„Kongen af Øvre- og Nedre-Ægypten, Helten *Ra-maa* (eller *Maa-ra*), Livsgiveren..... ham *Amon-m-ha*, som er fast i Ro".

Kongerne af Navnet *Amon-m-ha* tilhører det 12te Dynasti; denne Konge (Amonemha III) udmærkede sig ved at udføre store Vandbygningsarbeider og er rimeligvis den Konge, Herodot kalder Moeris.

Paa Kanten læses følgende to Indskrifter, den ene tilhøire, den anden tilvenstre (fig. 1 a):

„Saa siger *Uzi* (Buto), Herskerinden over Byen *Pe* og *Deb* (d. e. Byen Buto). Herskerinden over *Sheta* (Mumiekassen og Mysterierne), Regentinden over de to Lande: Hun give Liv med al Ro, al Hjerte-Glæde, al Lykke evigt!"

„Saa siger *Uzi* (Buto), Herskerinden over Byen *Pe* og *Deb* (d. e. Byen Buto), Herskerinden over *Sheta*, Regentinden over de to Lande: Hun give Liv i Fasthed med al Ro og al Sundhed!"

Paa en lille emailleret Plade af meget haard Sten (fig. 2), som i sin Tid er hjembragt af Niebuhr, læses:

„Tilbedelse af Herskeren over hans Hjertes Plads er foretaget af den elskelige af Hjerte, Profet for Mentu i Theben, Chef for Amonstemplet, af første Phyle, *Aapeni*, Søn af *Khem-usi Hor-kheb*".

Paa en lille Trægjenstand (Tavle XX fig. 3) læser man paa to af Siderne en Indskrift:

„Skriveren, Chef for Arbeidsfolkene *Nefr-mennu*".
„Skriveren, Chef for alle Amons Arbeidsfolk *Humash*".

Paa en Hypocephal (Nakkestøtte) læses (Tavle XXI fig. 5): „Hører af Klager i Depotet, *Tura*".

En Gjenstand af samme Art (fig. 6) har en lignende Indskrift: „Skriver for Fodfolket *Turia*“.

Disse to have aabenbart tilhørt samme Mand.

Paa en lille Krukke læses (fig. 3): „Osiris *Neb-n-amon-zam* (?)“.

Paa en anden lille Krukke læses (fig. 4):

„Ære være Osiris *Kefai!*“

To Guldfingeringe med Indskriften *Ma-neb-ra* d. e. Amon-hotep III (Tavle II fig. 11 og 12).

Paa et lille Brudstykke af en Væg, der rimeligvis er taget fra en Grav i Nærheden af de store Pyramider eller ved Sakkarah, sés et Par Ord, som det naturligvis er umuligt at oversætte nøiagtigt, da de ere helt løsrevne fra deres Sammenhæng, og ikke danne nogen Sætning. Hieroglypherne ere udførte med særdeles Omhyggelighed og Nøiagtighed i svagt ophøiet Arbeide. Man læser (Tavle XVII fig. 8): „..... i hans, beskytter i..... Nit (Gudinden Neith) Jubel i fuldt Maal.....“

Papyrusruller o. s. v.

Vi maa til Slutning omtale, at Museet besidder en Papyrusrulle med hieratiske Skrifttegn, der er udfærdiget for Kvinden *Ta-khel-habu,* Datter af Husfruen *Ta-repi.*

Rullen indeholder følgende Kapitler af de „Dødes Bog“ 1—7, 10—15, 17—18, 21—22, 27, 29, 30, 89, 110, 117—119 og 121.

Texten afviger i disse Kapitler ikke synderligt fra den turinske Papyrus for *Aufankh* (udgivet af Lepsius, under Titlen *Das Todtenbuch;* Berlin 1842). Mærkelige Varianter findes ikke i *Ta-khel-habu's* Papyrus. (Se Tavle XVIII fig. 8 a—c).

Museet eier endnu en lille Stump Tøi, et Stykke Mumiebind med hieratisk Skrift, indeholdende et lille Afsnit af det syttende Kapitel af de Dødes Bog.

Mumiekister.

Laag til en Mumiekiste af Kalksten, bestemt for den afdøde *Tent-mer-t-ur-t* (Tavle XXI fig. 1).

Paa Laaget har der været anbragt fem Colonner Indskrift, men den nederste Del af alle fem Colonner mangler, saaledes at Indskriften er meget mangelfuld; men da samme Indskrift ofte forekommer paa Sarkophaglaag og desuden findes i de Dødes Bog, hvor den danner det 72de Kapitel, er det ikke vanskeligt at udfylde det Manglende.

„Saa siger Osiris'en, *Tent-mer-ur-t,* sandru, født af *Tent-ha-a,* sandru. Bøier naadigt Eders Ansigt, I Retfærdigheds Herrer, [som leve evigt, evindeligt! Sæt mig i Gang til hint Land. Jeg bliver til Aand] ved Eders Ceremonier. Jeg har Kraft ved Eders Trylleord. Jeg regner med Eders Tal. Befrier [mig (derfor) for Krokodilen i denne Egn af Retfærdigheds Land! Giv mig min Mund, at jeg kan tale dermed!] Der er bleven givet mig alt hvad der glæder Hjertet i Nærværelse af Eder; thi jeg kjender, — ogsaa jeg — Eders Navne, ja, kjender Navnet paa den store Gud. [*Tekem* er hans Navn.] Jeg vender mig hen, hvor han vender sig hen, (og) omvendt. Jeg er rask, naar han er rask, (og) omvendt. Slaa mig ikke i [*Mesken!* Stød mig ikke ud af Døren, og lukker den ikke] for mig Thi Brød har jeg fra Byen *Pe,* Drikke fra Byen *Dep,* (d. e. Spise og Drikke i Buto); fangne ere mine Arme i Helligdommen, det gjorde Fader *Tum,* han opreiste . . . . .“

Her bryder Texten af; hvor meget af Fortsættelsen af denne Text der endnu har været at læse paa Sarkophagen, kan ikke afgjøres med Sikkerhed.

Mumiekiste af Træ bestemt for den afdøde *Pa-nes* eller *Pe-nes.* Man læser paa Laaget følgende Indskrifter (Tavle XXII, b—f):

„Saa taler Osiris, den Indviede i de Kongelige Mysterier, Pa-nes, sandru, Søn af den Indviede i de Kongelige Mysterier *Horus:* Gid Moder *Nut* (Himmelgudinden) udbrede sig over Dig i sit Navn af Himmelens Hemmelighed, givende, at Du maa være som en stor Gud, og der ikke maa være nogen Fjende dér!“

„Saa siger *Ra Hor-m-akhi,* Gudernes Herre, *Ptah Sokar Osiris,* Herre over *sheta* (Sarkophagen): Han give al Offergave, al Underholdning til den Indviede i de Kongelige Mysterier *Pe-nes,* sandru."

„Saa siger Osiris, man give Offre!"

„Saa siger *Sab,* Gudernes Arving."

„Hylding bragt Osiris, som residerer i Vesten, den store Gud, Herre af Abydos, Anubis som er i *Ut* (Mumiebeklædningsbyen), Herre over *Ta-ser,* Tum, Herren af de to Lande i An (Heliopolis). Han give alle gode og rene Ting til Osiris *Pe-nes!*"

Paa Ryggen af Mumiekisten læses et Afsnit af de Dødes Bog (Tavle XXII a).

[Saa taler den Indviede i de Kongelige Mysterier, *Pa-ne*]*s,* sandru, Søn af den Indviede i de Kongelige Mysterier, Horus, sandru. Hans Moder var Husfruen *Zed-maa.* O! Osiris, som residerer i Vesten, (sagt) ved Thot, Evigheds Herre. Jeg er den store Gud i den guddommelige Baad. Jeg har ført Krig for Dig. Jeg er en af Guderne, Gudinden *Nuts* Børn, som støder Dine Anklagere tilbage, (en af) Dine Ledsagere. Jeg har kæmpet for Dig. Jeg er gaaet (i Kamp) for Dit Navn. Jeg er Thot, som giver Horus Kraft imod hans Fjender, den Dag, da Ordene dømmes i *Ha-ur* (det store Hus), det store, som er i *An* (Heliopolis).

Jeg er *Ded* (Osiris i Busiris), Søn af *Ded,* undfanget i Byen *Ded* (Busiris), født i Byen *Ded.* Jeg er med de for Osiris klagende Kvinder i *Ded,* som give Osiris' Ord Kraft imod hans Anklagere, som trænge Osiris' Anklagere tilbage. „Træng dem tilbage!" — Saaledes taler *Ra* til Thot. Giv Osiris' Ord Kraft imod hans Fjender! Det er skét, siger Thot. Jeg er med Horus, den Dag da *Teshtesh* omvikles, og da Kilden aabnes at vadske *Urdhet's* Hjerte. — Mysteriet i *Ru-sta.* Jeg var med Horus, da han beskytter Osiris' venstre Arm, som er i *Sekhem* (Letopolis), saa jeg gaar ud og gaar ind af *Aahak* (?), slaaende Fjenderne i *Sekhem.* Jeg var med Horus Dagen, da der holdes Fest for *Osiris Unnofr,* da der holdes Fest for *Ra,* paa Otte Dags Festen og *Dena*-Festen i *An* (Heliopolis). Jeg

er Præst i *Ded* (Busiris), *Salver* i Abydos, ophøiende det, som er høit. Jeg er Profet i Abydos paa Dagen for Jordens Ophøielse. Jeg kjender Mysterierne i *Ru-sta*. Jeg læser Fest-Litanierne for *Ba*, Herren af *Ded* (Mendes). Jeg er *Gem*, Præst iblandt hvis Jevninge. Jeg er Overværkmester paa den Dag, da *Mes*-Baaden sættes paa sit Underlag. Jeg modtager Hakker, den Dag, da Marken ophakkes i *Khennsu* (Herakleopolis).

O I, som lade indtræde de fromme Sjæle i Osiris' Hus, lader indtræde Osiris *Pe-nes'* Sjæl ..... Horus, Gudernes Herre, *Tum*, Herren af An's (Heliopolis) to Lande, Ptah, Sokar, Osiris i *Sketa* (Sarkophagen), Anubis, som er i den guddommelige Hal, *Unnofr*, Evigheds Herre. Han give et Offer med Tusinder af Oxer, Tusinder af Gjæs, Tusinder af Røgelseoffringer, Tusinder af Klæder til Osiris i ..... Giv Osiris' Ord overbevisende Kraft imod hans Anklagere. Saa har *Ra* sagt til Thot".

Den sidste Sætning er aabenbart kun en Gjentagelse af hvad der allerede tidligere forekommer i Stykket, og det skyldes utvivlsomt alene Affatterens Skjødesløshed, at disse Ord her ere tilføiede. Vi ville strax paa et andet Sted (S. 36) finde den rigtige Slutning.

Indeni Mumiekisten læses ligeledes hieroglyphiske Indskrifter, saavel i selve *Kisten* som i *Laaget*. Disse Indskrifter ere meget skjødesløst affattede og tildels slet bevarede; Indskriften i Kisten kan omtrent gjengives saaledes:

„O Hjerte af Osiris, den Indviede i de Kongelige Mysterier *Pa-nes*, sandru, Søn af den Indviede i de Kongelige Mysterier *Horus*; — hans Moder var Husfruen *Zed-maa!* Det af Sten, det har han gjort til sit Hjerte for Herrerne, som ere i Underverdenen (*Kher-neter*). Han skrider frem iblandt dem, som ..... Hjertet, som ere i Underverdenen (*Kher-neter*); han skrider frem, (thi) tilintetgjort har Thot Dine Arme (?) tilhøre Dig! Dette Hjerte er givet Dig til Dit Minde. *Tum* leder det til Stenkammeret. Har han ikke gjort det? — (siger) Osiris, som residerer i Vesten, for ham i *Sekht-hotep* til den Tid, da der faaes Magt over al hans Synd, tagende Føde af Dine Ting i Din Haand i Din Nærhed ..... Hjertet paa Pladsen i den store Sal,

tagende sin Frugt i *ru-ak*. Ikke er dette mit Hjerte blevet taget bort. Jeg er en af dem, som I hjemføre til hans Sted, idet I tilbagegive . . . . til . . . . der. Dømt har Osiris som residerer i Vesten. — . . . . . vendende bag omkring ham slaaende . . . . . Denne har bragt istand, Spiren; — hadefuldt er Retterstedet; men ikke borttages Osiris, den Indviede *Panes* o. s. v. (Tavle XXIII a, Linie 1—20).

Meningen af dette Stykke, som vi her have forsøgt at gjengive i Oversættelse, er ikke let at bestemme. Imidlertid er det klart, at Stykket har Hensyn til Ceremonien ved Indlæggelsen i Mumien af et Hjerte af Sten i Form af en Torbist, for at dette skulde udfylde Hjertets Plads indtil Legemets Forklarelses Dag. Texten afviger meget fra det tilsvarende Afsnit af de *„Dødes Bog“* (Kap. 28), men da Indskrifterne paa Sarkophagen alle ere skjødesløs affattede, og Tegn ofte ere glemte, saa bliver det høist tvivlsomt, om vi her have en virkelig afvigende Recension af dette Afsnit; alt tyder tvertimod hen paa, at Forfatteren af Indskriften paa Sarkophagen ikke har forstaaet sin Original og har læst Linierne, som rimeligvis have været skrevne i lodrette Colonner, i urigtig Orden, saaledes at det sidste er blevet det første o. s. v. Vor Sarkophag bliver saaledes for saa vidt et interessant Aktstykke, som den viser, hvor ringe Kjendskab der var i Ægypten til Hieroglypherne og det ældre Sprog i den senere Tid.

Umiddelbart efter det her meddelte Stykke af „de Dødes Bog“ læser man endnu engang, ligesom udenpaa Kisten, det allerførste Afsnit af de Dødes Bog (XXIII a):

„O Osiris, som residerer i Vesten! — saa siger Thot Evighedens Konge. Jeg er en af Gudinden *Nut's* Børn. Jeg nedlægger Ras Fjender. Jeg har kæmpet for Dig. Jeg er Thot, som giver Ordet Kraft imod Horus' Fjender. Jeg er *Ded*, Søn af *Ded*, undfanget af Klagekvinderne for Osiris i *Ta-nte-äbu*. Giv Osiris Ord overbevisende Kraft imod hans Anklagere! Træng dem tilbage! — Saa siger Ra til Thot. Det er udført, tilbagedrevne ere Anklagerne, saa siger Thot. Jeg var med Horus, den Dag, da *Teshtesh* indvikledes o. s. v.“

Vi skulle her ikke oversætte Fortsættelsen af denne

Indskrift, som læses paa Indresiden af Bunden af Mumiekisten (Tavle XXIII b), da den er en Gjentagelse af den ovenfor meddelte (S. 34) Indskrift. Kun med Hensyn til Slutningen, ville vi gjøre opmærksom paa, at den er mere fuldstændig end Slutningen af den ovenfor gjengivne Indskrift. Efter den der givne Opregning af Gjenstande, som Ra, Tum, Ptah, Sokar, Anubis og Unnofr, skulde give den Afdøde, nævnes efter „Tusinder af Klæder" følgende Ting (Tavle XXIII b, Linie 27—35):

„Tusinder af alle gode og rene Ting, Tusinder af gode og behagelige Ting, som Guderne leve i til Osiris'en den Indviede i de Kongelige Mysterier *Panes*, sandru, Fromheds Herre, Søn af den Indviede i de Kongelige Mysterier Horus, sandru; hans Moder var Husfruen den ædle, *Zed-maa*, Fromheds Herskerinde hos Herskeren Osiris, som residerer i Vesten."

Foruden disse længere Indskrifter findes der endnu paa Laaget, under de først meddelte Indskrifter neden under en Scene, hvor den Afdøde, ledet ved Haanden af Thot, føres frem for Underverdenens Guder (slgn. ovenfor S. 20) flere kortere Indskrifter (Tavle XXIII c—f).

Ved Siden af et Par Hundeaber i tilbedende Stilling, sér man saaledes flere Gange gjentaget Indskriften: „Tilbedelse fire Gange." (Tavle XXII d). Andre Indskrifter skulle tjene til at oplyse de billedlige Fremstillinger.

Nederst paa Mumielaaget ved Fødderne læser man „Hylding bragt Osiris, som residerer i Vesten, den store Gud, Herre af Abydos, Anubis, Hersker over *Taser,* Tum, Herre af *An's* (Heliopolis') to Lande. Han giver alle gode og rene Ting til Osiris *Panes!*"

En anden Indskrift indeholder følgende ufuldendte Sætning: „Hylding til Ptah i Syd-Borgen, Anubis i *Duf,* Herre af *Ta-ser*. Han give Røgelse, Klæder, alle gode og rene Ting, alle gode og behagelige Ting!"

Paa Laaget læser man endnu Indskrifterne: „Saa taler Osiris: Man give Offre!" „Saa taler Sab, Gudernes Arveherre."

Dobbelt Mumiekiste bestemt for Kvinden *Ta-khennu* (Skab 1).

Der findes paa denne Mumiekiste ingen længere Indskrift, derimod flere kortere. Man læser saaledes paa den ydre Kiste i flere korte lodrette Colonner følgende Indskrift, hvoraf en Del er udslettet, (Tavle XXIV fig. 4 a):

„Hylding bragt Osiris, som residerer i Vesten, den store Gud, Herren af Abydos, Anubis, Herren af Taser; *Unnofr* (?), Herskeren over (Evighed), Ptah, Sokar (Osiris) i *Sheta,* han give alle Offre, al Underholdning til Osiris'en *Ta-khennu.*"

Over denne Indskrift sés den Døde, ledet ved Haanden af Thot (slgn. ovenfor S. 20) at føres frem for Underverdenens Guder. Nedenfor Indskriften opdager man Levninger af Indskrifter i samme Stil, som den, vi her have meddelt; en at dem angaar Anubis.

Rundt om Siderne af Kisten læser man følgende Indskrift (Tavle XXIV fig. 4 h):

„Saa taler Horus . . ., den store Gud, Himlens Herre, Ptah i sin sydlige Borg, Herskeren over *Ankh-ta-ui,* Sokar Osiris, Herskeren over *Sheta, Tum,* Herren af de to Lande i *An* (Heliopolis). Han give et Offer med Brød, Oxekjød, Gaasekjød, alle gode og rene Ting, alle behagelige Ting . . . . . from hos Osiris, Herskeren i Vesten."

Paa Indresiden findes med store Tegn følgende Indskrifter, paa begge Sider af Billedet af den vingede Sol:

„Edfueren. Han give Offer, al Underholdning godt!"

„Edfueren. Han give Offer med Røgelse og alle gode Ting (Tavle XXIV fig. 4 b og c)."

Paa den indre Mumiekasses Laag læser man følgende (Tavle XXIV d): „Hylding til Osiris, som residerer i Vesten, den store Gud, Herre af Abydos. Han give Offer til *Ta-khennu.*" Neden under (XXIV e) læses: „Født af *Ta-bes,*" hvilket maa være Fortsættelsen af denne Indskrift.

Længere nede læser man Indskriften (XXIV f): „Saa taler Isis. *Han* (!) give alle gode, rene Ting, alle gode og behagelige Ting". Hertil slutter sig rimeligvis de Ord, man læser ovenfor (g): „for den fromme hos Hathor, *Ta-khennu.*"

Mumiekiste bestemt for Amonspræsten *Ankh-f-khensu.* Følgende Indskrift læses flere Gange gjentaget, nemlig

saavel paa Bagsiden af Kisten, som i flere lodrette Colonner paa Kistens Forside (Tavle XXV fig. 5 n):

„Hylding bragt Osiris som residerer i Vesten, den store Gud, Herren af Abydos, Sab, Gudernes Arving, Tum, Herren af de to Lande i An, Ptah Sokar Osiris i *Sheta,* Anubis, som er i *Ut,* Herren over *Ta-ser,* Anubis, som residerer i det guddommelige Kapel, Osiris Unnofr, den store Gud, Evigheds Herre. De give alle Offre, al Underholdning, tusinde Oxer, tusinde Gjæs, tusinde Maal Røgelse, tusinde Klæder, tusinde Maal Vin, tusinde Maal Mælk, tusinde Maal Olie, tusinde af alle gode rene Ting, alle behagelige Ting til Osiris'en, guddommelig Fader for Amon Ra, Gudernes Konge, *Ankh-f-khensu* sandru, Fromheds Herre, Søn af den guddommelige Fader for Amon-Ra, Gudernes Konge, *N-menkh-ra,* sandru, Fromheds Herre."

I et Par af Colonnerne er paa Grund af Mangel paa Plads Slutningen udeladt; paa Bunden er Indskriften, hvor der var Plads tilovers, anført endnu en Gang.

Den midterste Colonne paa Laaget, lyder saaledes:

„Osiris'en, den guddommelige Fader for Amon-ra, Gudernes Konge, *Hopt-uza* for Mut, Herskerinden over Himlen, *Ankh-f-mut,* sandru, Søn af den guddommelige *Mer* (?), *N-menkh-ra,* sandru, Fromheds Herre, Søn af Profet for *Mentu,* Herren over Theben, *Ankh-f-khensu,* sandru, Fromheds Herre for den store (?) Gud, (født af) Husfruen *Meht-ar-tis.*" (Tavle XXIV fig. 5 o).

Det er ikke klart, om *Ankh-f-mut* kun er et andet Navn for *Ankh-f-khensu* (begge ere Sønner af *N-menkh-ra*), eller om *Ankh-f-mut* er Fader til *N-menkh-ra,* i hvilket Tilfælde der i Slutningen af den ovenfor meddelte Indskrift vilde mangle Ordene „Søn af".

Man læser endnu paa Forsiden af Laaget flere mindre Indskrifter, der findes anbragte som Forklaring af forskjellige mythologiske Figurer (Tavle XXIV—XXV fig. 5 a—m):

„Saa taler *Nut,* Gudernes Moder. Hun give (eller vil give) alle Offre, al Underholdning alle gode og rene Ting til Osiris'en, guddommelig Fader for Amon *Ankh-f-khensu.*"

„Hylding til Osiris, som residerer i Vesten, den store Gud, Herren af Abydos. Han give Offre, Underholdning..."

„Saa taler *Hapi!* Jeg er Din Søn, den elskede. Jeg er som Livskraft for Dig, (alle) Dage, for Osiris'en, den guddommelige Fader for Amon, *Ankh-f-khensu*."

„Saa taler Amset: Jeg er Din Søn, den elskede. Jeg er Din Livskraft, alle Dage, for Osiris, guddommelig Fader..."

Lignende Sætninger udsiges fremdeles om de om „*Tiua-mut-f*", „*Keh-senu-f*", om „Anubis i *Ut*", om „*Sab*", om „Horus, som hævner sin Fader", om „*Kher* (?)", om „Anubis, som residerer i den guddommelige Hal", om „Horus, som residerer i den guddommelige Hal", om „Herskeren, som sér sin Fader".

Mumiekiste for *Uah-ab-ra* (Tavle XXI fig. 2). Man læser paa den ene Side: „Hylding til Osiris som residerer i Vesten ..... i *Ded*, *Uah-ab-ra*, Søn af *Hor-uza*, født af ....."

Gravfigurer.

Man finder i de ægyptiske Grave oftere en hel De Smaafigurer i Reglen i Mumieform, som efter Indskrifterne kaldes *Ushabti* eller *Uashabts* d. v. s. Svarere (Respondenter); de bære forskjellige Agerdyrkningsredskaber og have aabenbart Hensyn til det Afsnit af den Afdødes underjordiske Vandring, i hvilket han skal dyrke Marken *Alu* eller *Ely* (Elysium?)

En væsentlig Del af de Indskrifter, der læses paa disse Figurer, og som ogsaa findes i de *Dødes Bog*, hvor de udgjøre sjette Kapitel, har Hensyn til denne Del af de Afdødes fremtidige Virksomhed; foruden denne Text findes der i Reglen endnu i Begyndelsen af Indskriften et Ønske om, *at den Døde maa blive lysende* eller *gjort lysende* (*khu*), d. v. s. at den høiere Del af Sjælen (*khu*, den lysende Aand) maa blive gjenforenet med det forklarede Legeme.

Naar Figurerne ikke have Mumieform, men ere klædte i almindelig ægyptisk Dragt, findes der som oftest, foruden den længere paa Figurens Ryg anbragte sædvanlige Indskrift, en kortere Indskrift i en lodret Colonne paa Skjørtet.

Den sædvanlige Indskrift er ofte ufuldstændig, idet

man af Mangel paa Plads har været nødt til at udelade en Del af den. Den afbrydes ofte midt i en Sætning.

Ha-aa's Gravfigur, (i civil Dragt). Basalt. Rasønnernes Tid (Tavle XXVI, 1). Paa Forsiden i en lodret Colonne:

„Alt som bringes paa Offerbordet for Osiris, Herre af *Taser:* alle gode Ting for Osiris *Ha-aa*, sandru."

Paa' Ryggen: „*Ha-aa*, Directeur for Vand-Bassinet, Han siger: O Svarfigur, naar der dømmes, og naar han dømmes, naar han regnes for værdig til at udføre alle de Arbeider, (som udføres) i Underverdenen: at frugtbargjøre Markerne, at fylde Kanalerne, at skaffe Sandet fra Øst til Vest, og efterat alt Ondt er tilintetgjort dér (i ham), som en Person, der er Herre over sin Ejendom — naar han kaldes, til enhver Tid, da giver jeg Agt, naar man kalder Osiris *Ha-aa*, Directeuren for Vand-Bassinet.

Denne Figur frembyder den Mærkelighed, at den oprindelig har været bestemt for en Anden, af hvis Navn der forekommer enkelte Spor.

Liaa's (Levis?) Gravfigur (i civil Dragt). Rasønnernes Tid (Tavle XXVI, 2). Foran: „Osiris, Skriveren *Li-aa* (Levi?). Gid Osiris Skriveren *Li-aa* maa blive lysende! Han siger: O Svarfigur. Naar der dømmes, naar der kaldes, og der bestemmes til at udføre alle Arbeider, som udføres i Underverdenen, frugtbargjøre Markerne, fylde Kanalerne, skaffe Sand fra Øst til Vest....." Intet videre.

Mai's Gravfigur, (Træ), Rasønnernes Tid (?). (Tavle XXVI, 3): „Gid Høreren af Klagerne *Mai* maa blive lysende! Han siger: O Svarfigur! Du der! Naar der dømmes, naar Osiris *Mai* regnes (for værdig) til at gjøre alle de Arbeider, som gjøres i Underverdenen, frugtbargjøre Markerne, fylde Kanalerne, skaffe Sand til Øst (eller) til Vest, efterat hans Synd er tilintetgjort der, som en Person, Herre over sin Eiendom; naar dér dømmes til enhver Tid, da giver jeg Agt, naar der kaldes....."

Haq-r-se(?)'s Gravfigur. Fayence. Rasønnernes Tid (?). (XXVI, 4): „Gid lysende maa blive Høreren af Klager,

Haq-r-se(?), sandru. Han siger: O Svarfigur! Naar man dømmer, naar man udraaber til at gjøre alle de Arbeider, der gjøres i Underverdenen, frugtbargjøre Markerne, fylde Kanalerne. Naar man dømmer, da er jeg, Osiris, Hører af Klager *Haq-r-se*(?), givende Agt."

Bena's Gravfigur (Træ). Rasønnernes Tid (?). (XXVI, 5): „Gid *Bena* maa blive lysende. Han siger: O Svarfigur Du der! Naar der dømmes, naar der bestemmes i Underverdenen til at udføre alle de Gjerninger, som gjøres der; efterat Du har tilintetgjort Synden der, som en Person, Herre over sin Eiendom; at frugtbargjøre Marker, at fylde Kanaler, skaffe Sand til Øst og Vest, da giver jeg Agt."

Seti-mes' Gravfigur (Træ). Rasønnernes Tid. (XXVI, 6): „Gid Over-Husfogden i Amonstemplet *Seti-mes,* sandru, maa blive lysende! Han siger: O Du Svarfigur. Naar man dømmer og raaber Dig, naar der bestemmes at gjøre alle de Arbejder, man gjør . . . . ."

Mai's Gravfigur (Alabast). Rasønnernes Tid. (XXVII, 13): „Gid Husfogden *Mai* maa blive lysende! *Han* siger: O Svarfigur! Du der! Naar man dømmes, naar man raaber op Husfogden *Mai* i Underverdenen til at frugtbargjøre Marken, fylde Kanalerne, skaffe Sandet fra Øst til Vest, saa giver jeg Agt, naar Du kalder der i Underverdenen."

Tenuru's Gravfigur. Rasønnernes Tid. (XXVI, 7): „Gid Osiris *Tenuru,* Husfruen, maa blive lysende! Hun siger O Svarfigur. Du der! Naar der udraabes, naar der bestemmes til at udføre alle Arbeider i Underverdenen, frugtbargjøre Markerne, fylde Kanalerne, skaffe Sand fra Øst til Vest, se jeg giver Agt der . . . . ."

Ze-khensu-auf-ankh's Gravfigur. Maaske 6te Aarhundrede. (XXVII, 14): „Gid Osiris, 4de Profet *Ze-khensu-auf-ankh,* sandru, maa blive lysende! Han siger: O Svarfigur, Du der, naar der bestemmes til at udføre Arbeider i Underverdenen, frugtbargjøre Marken, fylde." Intet videre.

Hor-ar-aa's Gravfigur. Maaske 6te Aarh. (XXVII, 15): „Gid Osiris, Chefen for Oplagsstedet *Hor-ar-aa*, sandru, maa blive lysende! Han siger: O Svarfigur. Naar man dømmes, Osiris, Chef for Oplagsstedet, *Hor-ar-aa*, sandru, til at udføre alle Gjerninger, man gjør der i Underverdenen, efterat tilintetgjort er Synden dér, som en Person, Herre over sin Eiendom, giver jeg Agt, naar Du kalder, naar I dømmes, til enhver Tid, man arbeider der, til at frugtbargjøre Marken, fylde Kanalerne, transportere Sand fra Vest til Øst og omvendt. Jeg giver Agt, naar Du kalder."

Nefr-ab-ra's Gravfigur. Fayence. Psametiks Efterfølgeres Tid. (XXVII, 16): „Gid lysende maa blive *Nefr-ab-ra*, født af *Nes-neb-ta-ui*, sandru! Han siger: O Svarfigur! Du der! naar man dømmer Osiris *Nefr-ab-ra*, født af *Nes-neb-ta-ui*, sandru, til at udføre alle de Arbeider, som man udfører der, i Underverdenen, efterat tilintetgjort er Synden dér, som en Person Herre over sin Eiendom, — da giver jeg Agt, naar I kalde, naar I dømmes, til enhver Tid, man arbeider der, til at frugtbargjøre Marken, fylde Kanalerne, skaffe Sandet fra Vest til Øst og omvendt. Jeg giver Agt, naar I kalder."

Pa-khas' Gravfigur. Fayence. Samme Tidsrum. (XXVII, 17): „Gid lysende maa blive Osiris, Øverste for Fodfolket, *Pa-khas*, født af *Usha (?)-ad (?)*, sandru. Han siger: O Svarfigur! Du der! Naar man dømmer Osiris, Øversten for Fodfolket *Pa-khas*, født af *Usha (?)-ad (?)*, sandru, til at udføre alle de Arbeider, man gjør der i Underverdenen, efterat tilintetgjort er Synden der, som en Person, Herre over sin Eiendom, — da giver jeg Agt, naar I kalder, naar I dømmer til enhver Tid, man arbeider der i Underverdenen ..... naar I dømmes."

Peti-hor-m-hudu's Gravfigur. Fayence. Ptolemæertid. (XXVII, 18): „Gid Osiris, Embedsmand over Sydlandet (?) og Negerlandet (?), *Pe-ti-hor-m-hudu*, født af *Ta-a* (?) maa blive lysende! Han siger: O Svarfigur, naar der dømmes og Osiris, Embedsmand over Sydlandet (?) og Negerlandet (?)

Pe-ti-hor-m-hudu, født af *Ta-a*, dømmes til at udføre de Arbeider, som man udfører der i Underverdenen, efterat tilintetgjort er Synden der, som en Person, Herre af sin Eiendom, da giver jeg Agt, naar Du kalder, naar I dømmes til enhver Tid, man arbeider der, til at frugtbargjøre Markerne, fylde Kanalerne, skaffe Sand fra Vest til Øst og omvendt. Jeg giver Agt, naar I kalde ....."

Khu-m-akhu's Gravfigur. Ptolemæertid (?). (XXVII, 19): „Gid Osiris *Khu-m-akhu* (? eller *Kem-akhu?*), sandru, maa blive lysende! Han siger: O Svarfigur! Naar Osiris *Khu-m-akhu,* sandru, dømmes til at udføre de Arbejder, man udfører der, i Underverdenen, efterat tilintetgjort er Synden der, som en Person, Herre af sin Eiendom: da giver jeg Agt, naar I kalde, naar I dømmes, til enhver Tid, man arbeider ....., til at frugtbargjøre Marken, fylde Kanalerne, skaffe Sand fra Øst til Vest; jeg giver Agt, naar I kalde."

Hor-se-ese's Gravfigur. Ptolemæertid (?). (XXVII, 20): „Gid Osiris Skriveren *Hor-se-ese*, sandru, født af *Bast-ari,* maa blive lysende. Han siger: O Svarfigur! Du der! Naar man dømmer Osiris *Hor-se-ese,* sandru, født af *Bast-ari,* ....." Intet videre.

Pen-ani's Svarfigur. (Træ). (XXVIII, 21): „O Svarfigur! Du der! Naar man dømmer, naar man bestemmer ..... hos de Kongelige Børn *Pen-ani* i Underverdenen, efterat han har tilintetgjort Synden der, som en Person, Herre af sin Eiendom, til at frugtbargjøre Markerne, fylde Kanalerne, skaffe Sand fra Øst til Vest, til at gjøre alle Arbeider, man gjør der, — da giver jeg Agt der."

Gravfigur (XXVIII, 22): „O Svarfigur! Du der, naar man dømmer, naar man udraaber ved Nat eller ved Dag til at frugtbargjøre Markerne, fylde Kanalerne, skaffe Sand fra Øst til Vest, da giver jeg Agt, naar Du kalder."

Gravfigur (XXVIII, 23). Hieratiske Tegn: „O Svarfigur! Du der! Naar Osiris *Aapu* (?) dømmes enhver (?) Dag, at udføre alle de Arbeider, man udfører i Underverdenen."

Gravfigur af Træ med hieratiske Skrifttegn. (XXI, 6): „Jeg er Osiris, Skriveren *Nefr-pa-heb.* O Svarfigur! Du der! naar der dømmes, naar der bestemmes til at gjøre de Arbeider, der gjøres i Underverdenen, at skaffe Sand fra Vest til Øst . . . . .“

Gravfigur. (XXVIII, 25): „Gid straale (?) maa Osiris *Pa-ri (?),* født af *Ta-bekh.*“

Gravfigur. (XXVIII, 26): „O Svarfigur. Jeg er (?) from (?) jeg selv (?) . . . . . *Pe-ti-hor-pe-khrod.*“

Gravfigur. (XXVI, 10). Rasønnernes Tidsrum: „Gid Osiris *Nesmut,* sandru, maa blive lysende!“

Gravfigur. (XXVIII, 27). Samme Tid. „Gid Osiris, Over-Arkivar i Skatkammeret (Finantsministeriet) *Su* . . . . maa blive lysende!“

Gravfigur. (Træ). (XXVI, 8). Samme Tid. „Gid Osiris *kher-hebe* (Lægen??) *Kheper-zed-su* (eller *Bu-kheper-zed-su??)* sandru, maa blive lysende.“

Gravfigur. (Træ). (XXVIII, 28). Samme Tid. „Gid Osiris, Profet for *Amon-Ra* i Theben, *Rima* sandru, maa blive lysende!“

Gravfigur. (XXVI, 9). Samme Tid (?). „Gid Osiris *Ese-nefr,* sandru, maa blive lysende!“

Gravfigur. (XXVIII, 29). Psametiks Tid, eller senere. „Gid Osiris *Ankh-hapi,* født af *Bast-per* maa blive lysende!“

Gravfigur. (XXVIII, 30). Samme Tidsrum. „Gid Osiris, guddommelig Fader for Amon, Profet, *Zed-amon-auf-ankh,* født af *Ta-in (?),* sandru, maa blive lysende!“

Gravfigur. (XXVIII, 31). Samme Tid. „Gid Osiris, ... *amon-sa* (?), født af *Ta-she*(?)*-ahe,* maa blive lysende!“

Gravfigur. (XXVIII, 32). Samme Tid. „Gid Osiris, Profet for Bast, Herskerinden over *Ankh-ta-ui, Pe-ti-ptah,* maa blive lysende!“

Gravfigur. (XXVIII, 33). Samme Tid. „Gid Osiris... i Ra's Hus, Profeten *Her-f* (?), født af Astarteh (?) blive lysende!"

Gravfigur. (XXVIII, 35): „Gid Osiris, Profet for Amon, og guddommelig Fader, *Uzahor*, født af *Perhet* (?), maa blive lysende!"

Gravfigur. (XXVIII, 34): „Gid lysende maa blive Osiris *Bak*..."

Gravfigur. (XXVIII, 36): „Gid lysende maa blive Osiris, Befalingsmand over Fodfolket ... *ari*..."

Gravfigur. (XXVIII, 37): „Gid lysende maa blive Osiris, *Un-m*... der..." Resten udslettet.

Gravfigur. (XXVIII, 39): „Gid lysende maa blive Osiris..."

Gravfigur. (XXVI, 12). Rasønnernes Tid. „Osiris *Nesmut.*"

Gravfigur. (XXVI, 11). Samme Tid. „Osiris *Pen-maa.*"

Gravfigur. (XXIX, 41). Samme Tid (?). „Osiris *Nes-khensu-pe-khrod*, sandru."

Gravfigur. (XXIX, 42). Samme Tid (?). „Osiris, Over-Arkivar ved Skatkammeret i Amons-Tempel, *Za-nefr.*"

Gravfigur. (XXIX, 43): „Osiris, Profet og guddommelig Fader for Amon, *Ze-khensu-auf-ankh.*"

Gravfigur. (XXIX, 45): „Osiris, Profet for Amon *Nes-khensu.*"

Gravfigur. (XXIX, 44): „Osiris, guddommelig Fader for ..... *Kanum* (?) *Ptah-mehs* (?) eller *Ptah-nes* (?)."

Gravfigur. (XXIX, 46): „Osiris *M-nes-khensu.*" (Maaske Skrivfeil for *Nes-khensu*).

Gravfigur. (XXIX, 47): „Osiris, Husfruen *Ukhakh.*"

Gravfigur. (XXIX, 48): „Osiris *Her-bast*, født af *Ta-snekht-ese.*"

Gravfigur. (XXIX, 49): „Osiris, Øverste for Fodfolket, *Psemtek*, sandru, født af...:"

Gravfigur. (XXIX, 50): „Osiris, guddommelig Fader og Profet for Nut, *Mai*..."

Gravfigur. (XXIX, 51): „Osiris, Husfoged i Amonstemplet, *Pen-amon-henu.*"

Gravfigur. (XXIX, 52): „Osiris, Husfoged i Amonstemplet, *Pen-anu.*"

Gravfigur. (XXIX, 53): „Osiris *qema* (Præstinde), *Nefri* (eller *Nefr-ari*)."

Gravfigur. (XXIX, 54): „Osiris *qema* (Præstinde) for Amon, *Ur-uah-su*; hun, som er fast i Fred, evigt." — En anden Figur (54 b): „Saa taler Osiris, *qema* o. s. v."

Gravfigur. (XXIX, 55): „Osiris, Tjener for Gud, *qema* (Præstinde) for Amon, *Ta-nte-m-shen.*"

Gravfigur. (XXIX, 56): „Osiris, Tjener for Gud, Embedsmand i Muts Tempel, *Ashu-khetu*, sandru."

Gravfigur. (XXIX, 57): „Osiris, Formand for alle Profeter og første Profet for Anubis og for Ra, *Khalu.*"

Gravfigur. (XXIX, 58): „Osiris, Evigheds Herre evindelig, første Profet for Ra (Osviis?), *Khalu.*"

Gravfigur. (XXIX, 59): „Saa taler Osiris, Husfoged i Amonstemplet, *Za-nefr.*"

Gravfigur. (XXIX, 60): „Saa taler Osiris, *Hor-pe-nekht-tef.*"

Gravfigur. (XXIX, 61): „Saa taler Hathor'en, *Nit* (?)-*ari* (?)."

Gravfigur. (XXIX, 62): „Saa taler Osiris . . . . .“

Gravfigur. (XXVIII, 40): „Hylding bragt Osiris, Herre af *Ded* (Busiris), den store Gud, Herre af Abydos. Han give alle gode Ting . . . . . til *Aapu.*“

Psemteks Gravfigur. Sjette Aarhundrede. (Tavle XXIX, 64): „Gid Osiris, Embedsmand ved den kongelige Bogføring over . . . . ., *Psemtek,* født af *Mer-nit,* sandru, maa blive lysende. Han siger: O Svarfigur! Naar Osiris, Embedsmand ved den kongelige Bogføring over . . . . ., *Psemtek,* født af *Mer-nit,* sandru, dømmes til at udføre alle de Arbeider, man udfører der i Underverdenen (?), efterat tilintetgjort er Synden der, som en Person, Herre over sin Eiendom, — da giver jeg Agt, naar I kalde, naar I dømmes til enhver Tid, man arbeider der, til at frugtbargjøre Marken, fylde Kanalerne, skaffe Sand fra Vest til Øst og omvendt. Jeg giver Agt, naar I kalde!“

Imhoteps Gravfigur. Sjette Aarhundrede. (Tavle XXIX, 65): „O Svarfigur! Du der! Naar Osiris *Imhotep,* født af *Amon-artis,* sandru, dømmes til at udføre alle de Arbeider, man udfører dér, i Underverdenen, efterat tilintetgjort er Synden der, som en Person Herre over sin Eiendom, da giver jeg Agt, naar I kalde, naar I dømmes, til enhver Tid man arbeider der, til at frugtbargjøre Markerne, fylde Kanalerne, føre Sand mod Vest og Øst. Jeg giver Agt, naar I kalde.“

I den her givne Rækkefølge have vi indenfor de Grupper, hvori vi have samlet Figurerne efter de Indskrifter, de ere forsynede med, saavidt muligt ladet Figurerne følge efter hinanden i deres kronologiske Orden.

Assyriske Indskrifter.

Vi maa her først omtale tre Alabastplader med Kileskrift, der upaatvivleligt ere fundne i Nordvestpaladset i Nimrod, det gamle Kalah, hvilken Kongeborg blev bygget omtrent 880 f. Kr. af Kong Assurnasirpal (se Forfatterens *Assyriens og Ægyptens* gamle Historie, S. 377). De tre Plader indeholdt oprindeligt samme Indskrift, men uheldigvis har man ved at løsne dem fra deres Plads, afhugget den yderste Del af Pladerne, hvorved Linierne ere komne til at mangle Begyndelse og Slutning. Indskriften, der findes gjentaget mange Gange i det omtalte assyriske Palads, og som læses paa omtrent en Snes Alabastplader i British Museum, er udgivet af Sir Austin Henry Layard 1851, i hans Indskrifter; den kan gjengives paa følgende Maade paa Dansk:

„[Palads (tilhørende) *Assur-nasir-pal*] [1] Konge af Assur, Yndling af Guden *Bel* og Guden ..... (Herkules), Tilbeder af *Anu* og *Dagon*, [Dyrkeren af de store Guder, den mægtige Konge, Hærskarernes Konge, Konge af Landet Assyrien, Søn af *Tiglath-usur*, den store Konge, den mægtige Konge, Hærskarernes Konge] [2] Konge af Landet Assyrien, Søn af *Raman*(?)-*nirari* (eller *Bin*(?)-*nirari*), Hærskarernes Konge, Konge af Assyrien, (han er) den

---

*) Den øverste Plade er den fuldstændigste, kun faa Grupper af Begyndelsen af Linierne mangle, derimod er en stor Del af Slutningen af Linierne hugget bort. Ved Klammer er det angivet, hvor meget der mangler af hver Linie. Ved Stjerner er der betegnet, hvor Indskriften paa de to nederste Plader begynder. Paa en af disse er der af Stenhuggeren begaaet den Feil, at endel Ord ere gjentagne to Gange, hvorimod andre synes udeladte.

tappre Helt, som vandrer frem i [Tro paa Assur, sin Herre, og som iblandt Kongerne over de fire Tungers Lande ikke har nogen Jevning,] [3] en Fører, som ikke frygter Modstand, en mægtig [Styrer uden Lige, en Konge, som lader de Oprørske bøie sig, som har gjort sig til Herre over alle] [4] Hærskarer af Mennesker, den mægtige Fyrste, som nedtræder [sine Fjenders Isser, som nedslaar Fjendernes Land] [5], som nedbryder de Ondes Sammenhobninger, som skrider frem i Tro [paa de store Guder; hvis Haand har taget alle Lande tilsammen], [6] og hvis Strækninger alle tilsammen han har gjort sig til Herre over, [og fra hvem han har taget Tribut; fra alle de Strækninger, som han paalagde Tribut,] [7] tagende Gidsler og foreskrivende Love for alle disse Lande. [Da Assur, min Herre, Udraaberen af mit Navn, Udvideren af mit] [8] Kongerige, gav sin uforlignelige Kraft til mit Herredømmes Haand, [kom jeg over det vidtstrakte Land *Lulumies* Hære; midt i] [9] Kampen slog jeg dem med Vaabnene. Ved Hjælp af [*Shamas* (Solguden), af Guden ..... (Herkules) og Guden ..... (Luftguden), mine Tillids Guder, kom jeg farende løs paa Hærene fra Landet] [10] *Nairi* (Flodlandet), Landet *Kirkhi*, Landet *Subarija*, Landet *Nirib*, [ligesom Guden ..... (Luftguden), Oversvømmeren; (thi jeg er) en Konge, som fra] [11] hinsides * Floden Tigris, har bøiet under sit Aag, lige indtil Bjerget Libanon og det store Hav, Landet *La[ki*, helt ** og holdent, og Landet *Suhi* lige til Byen *Rapik*] [12], og hvis Haand har taget lige fra Kilden af Floden *Supnat* (Dibenneh-Su) indtil *Bitanis* [Enemærker, fra *Kirruri* til *Kirzani*, fra hinsides Floden Nedre-Zab indtil Byen] [13] *Tel-Bari*, hinsides Landet *Zaban*, indtil Byen *Tel-sab-dani* [og *Tel-sa-apetani*, Byen *Harimu*, Byen *Harutu*, Byen *Birati* i Landet *Kardunias* (Babylonien), det føiede jeg til mit Lands] [14] Grændser. Fra Enemærkerne af Byen *Babiti* indtil Byen *Tarmar* (eller *Khasmar*) regnede jeg dem for Folk i mit Land. I Landene, som jeg havde gjort mig til [Herre over, indførte jeg mine Lovbestemmelser, de bragte deres Hyldest. Jeg, *Assur-nasir-pal*, Herskeren, den Ædle, Dyrkeren af] [15] de store Guder, den ædelmodige, den store, han, som har

taget Byer og Landstrækninger og alle deres Enemærker, Herrernes Konge, som [tilintetgjør de Onde, som styrker de Sagtmodige, som ikke frygter nogen Modstand, som betyinger selv de Frygtløse][16], som bekæmper Ondskaben (?), en Konge, som fra sin Thronbestigelse af slog Folkene (??), en Konge, hvis Berømmelse (egl. hvis Horns Berømmelse) [trængte frem over Bjerge og Have, som gjorde Konger][17], mægtige og frygtløse, ligefra Solens Opgang indtil dens Nedgang, [underdanige: Byen *Kalah*, (Nimrod), den fordums By, som Salman-eser, Konge af Assyrien, Herskeren, som gik][18] forud for mig, havde bygget, denne By var i Forfald og Øde, denne By, paany [byggede jeg den op. Folk, min Haands Bytte, fra Landene, som jeg havde taget, fra Landet *Suhi* og Landet *Lakie*, helt][19] og holdent, Byen *Sirku* paa hin Siden Euphrat, [hele Landet *Zamua*, Edens Børns Land, Khetiterlandet og Undersaatter af *Lubarna* i *Patinai*][20], samlede jeg og bosatte dem i dens Midte. [Den gamle Høi forandrede jeg, indtil (Høiden af) Vandet][21] bragte jeg den, indtil 120 Breder [i den lave Grund (?) lod jeg den gaa. Palads af Ceder][22], Palads af Cypres, Palads af *Daprani*-[Træ, Palads af Tømmer, Palads af *Muskani*-Træ, Palads af][23] *Botni*- og *Tarpi* (?)-Træ til [Bolig for min Majestæt og til Berømmelse for mit Herredømme for evigt][24] grundlagde jeg i dets Midte, med Frembringelser af Lande [og Have, med stærke (?) og varige Stene, lagde jeg][25] Grunden, opførte og indrettede jeg den. Et Tag (?), et Bolværk (?) føiede jeg dertil af Kobber, Døre af Ceder og Cypres, af *Daprani*-Træ og *Muskani*-Træ reiste jeg ved dens Porte; Sølv][26], Guld, Tin, Kobber, Jern, [min Haands Bytte fra de Lande, jeg havde gjort mig til Herre over, samlede jeg i rigelig Mængde og anvendte det i dens Midte].

Paa en Teglsten, (Antiksamlingen 30), hjembragt af Rask fra Babylon, læser man følgende (Tavle XXXI, fig. 1):

„Nabukuduruzur Konge af Babylon, Istandsætter af Pyramiden (?) og Taarnet (?), ældste Søn af Nabopallassar, Konge af Babylon, er jeg.“

En anden Teglsten, som er kommet til Kjøbenhavn

fra Calcutta, hvortil den rimeligvis er bragt fra Babylon af en engelsk Reisende (fig. 2), har samme Indskrift, kun at de sidste Ord: „er jeg“ (i Assyrisk udtrykt ved Ordet *anaku:* jeg) her ere udeladte.

Desuden findes der i Museet endel assyriske og babylonske Cylindre, som have været baarne i Fingerringe, og have tjent som Signeter. Paa Cylindrene (se Tavle XXXI), sés snart Optrin fra Gudsdyrkelsen — man sér Guder, foran hvem en eller flere Mænd ere afbildede bedende eller bringende Offre —, snart Optrin fra de gamle Sagn, som vi de senere Aar have lært at kjende, og hvori blandt Andet Syndflodssagnet er indflettet. Indskrifterne indeholde ikke sjældent Gudenavne, deriblandt mange Navne paa Guder, hvis Rolle og Virksomhed ere nøie kjendte; men da Gudernes Navne uheldigvis skrives med Monogrammer, og da det hidtil kun er lykkedes at læse faa af disse, saa er der endnu mange Gudenavne, hvis Udtale vi ikke ere istand til at angive. Da Gudenavne ikke sjældent udgjøre Bestanddele af de Personnavne, der findes paa Cylindrene, kunne disse heller ikke bestemmes, og vi ville derfor foretrække her at undlade at forsøge en Gjengivelse af disse Indskrifter. Vi anføre blot exempelvis, at paa et Par af Cylindrene bestaar Indskriften af Ordene „Guden *Shamas* (Solguden), Guden *Malik* (Molok)“ *).

*) Et autograferet Tillæg vil give Indskrifterne med nogle oplysende Bemærkninger.

Phønikiske (puniske) Indskrifter.

Museet eier ikke nogen phønikisk Indskrift fra Phønikernes egentlige Hjem, den syriske Kyst; de Indskrifter, i phønikisk Sprog og med phønikiske Skrifttegn, der opbevares i Museet, komme alle fra Nordafrika, fra Karthago og Omegn. De to første Indskrifter tilhøre rimeligvis Tiden før Karthagos Ødelæggelse. De øvrige ere yngre end Karthagos Fald og tilhøre den Tid, da Romerne havde Besiddelser i Nord-Afrika. Det phønikiske eller *puniske* Sprog taledes ikke blot i de phønikiske Stæder i Afrika og i deres Omegn, men var tillige Hofsprog og anvendtes tildels ogsaa som lærdt Sprog i Kongeriget Numidien.

Indskrift fra Malga over *Abd-melkart*, (Antiksamlingen 4, Nr. 1, Tavle XXXII, fig. 1), Indskriften bestaar af fem Linier og kan oversættes saaledes:

„Til den store Gudinde, Tanit, Baals Aasyn, og til Herren (Adon, Adonis), Baal-Khamon, efter Løfte af *Abd-melkart*, Suffeten, Søn af *Bad-melkart*, Søn af *Hanno*.“

Stenen fandtes 1831 eller 1832 af den danske Konsulatssekretær Scheel i Tunis ved Landsbyen Malga tæt ved det gamle Karthago.

Indskrift fra Karthago, sat af *Mat-malkat:*

„Til den store Gudinde Tanit og til Herren (Adon, Adonis) Baal-Khamon efter Løfte af *Mat-malkat*, Datter af *Suffet*.“ Tavle XXXII fig. 2.

Denne Sten blev funden den 12te Mai 1838 af Kammerherre Falbe, tidligere dansk Generalconsul i Tunis.

Ufuldstændig Indskrift fra Karthago paa tre Linier, funden den 26de April 1838 af Falbe i den Lavning som

adskiller Ruinerne af Karthago fra Byens gamle Gravplads. Den bevarede Del af Indskriften er følgende (XXXIII, 6):

„Til Vor Herre Baal-Khamon: saasnart han hørte min Røst, og min Røgelse“....; den sidste Sætning har sikkert oprindelig lydt: „og min Røgelse var stegen op til ham, saa hørte han min Bøn.“

Navnet paa den, der har indviet Stenen, er helt forsvunden.

Indskrift paa tre Linier, funden 1836 imellem Bedja og Kef af den danske Consulatsekretær Scheel i Tunis:

„Til Herren Baal Khamon, da han hørte hans Røst og velsignede ham; *Zuada*, Søn af *Barik-baal*, Søn af *Mezigaran.*“ (XXXIII, 5).

Det sidste Navn, som ogsaa forekommer i de numidiske Indskrifter, og som maaske er af numidisk Herkomst, har under Formen *Mazagran* bevaret sig i Nordafrika indtil vore Dage, ja er endog — rigtignok ikke som Personnavn, men som Betegnelse for en Ting fra det daglige Liv — overført til Frankrig, hvor de fleste Fremmede have hørt Ordet *Mazagran* mange Gange.

Gravskrift over *Laki* (Lucius), opdaget 1838 ved Makhter af Falbe. Indskriften, der er i to Linier, lyder saaledes: „Denne Sten er reist over *Luki*, Søn af *Baal-shafat.*“ (XXXII, 3). *Luki* er rimeligvis det latinske Lucius.

Brudstykke af en Indskrift, hvorpaa der læses nogle Bogstaver i to Linier; men da kun lidet er levnet (se Tavle XXXII, fig. 4 og Tavle XXXIV), saa er det ikke let at afgjøre, om Stykket tilhører en Gravsten eller en Votivindskrift. Stykket, som er af Marmor, blev funden den 14de Mai 1847 af Dr. Guyot ved Gebel-Masuna i Nærheden af Guelma. De Tegn, der ere tilbage, kunne maaske læses: „*Tarban* (?) *Or-Baal* (?)..... Datter af.....“

(Man vil nedenfor (S. 58) finde Antiksamlingens sex puniske Indskrifter gjengivne med hebraiske Bogstaver, samt et Glossarium over de Ord, der findes i Indskrifterne, S. 61).

Numidiske (libyske) Indskrifter.

Museet besidder tre Indskrifter med Skrifttegn, som anvendtes i det gamle Kongerige Numidien, naar man vilde benytte Folkesproget til skriftlige Optegnelser og Meddelelser (Antiksamlingen 4, 8—10, Tavle XXXIII). I Provindsen Constantine i Algérie har man i de senere Aar funden over et Par hundrede saadanne Indskrifter, hvoraf navnlig en stor Mængde ere blevne opdagede af General Louis Léon César Faidherbe, der i den sidste fransk-tydske Krig var Chef for den franske Nordarmée. Man skylder ogsaa Faidherbe en fuldstændig Udgave af de numidiske Indskrifter, ligesom ogsaa Benævnelsen „*numidiske* Indskrifter“ først er indført af ham; tidligere kaldte man Indskrifterne mindre passende *libyske Indskrifter*.

De tre Indskriftstene i Kjøbenhavns Museum stamme fra Tunis, idet de ere hjembragte af Kammerherre Falbe.

Indskrifter med numidiske Skrifttegn fra Tunis ere endnu store Sjældenheder; men det er dog muligt, at, naar Tunis engang bliver undersøgt ligesaa grundigt som Algérie er bleven det af franske Oldgranskere, vil der komme flere saadanne Indskrifter for Dagen i dette Land.

De numidiske Indskrifter frembyde den Egenhed, at de maa læses fra neden af opad; men, da hver Indskrift bestaar af flere Colonner, og der ikke hersker nogen fast Regel for, i hvilken Orden Colonnerne skulle læses, om man skal begynde til Venstre eller til Høire, saa er det indlysende, at det ikke er saa let en Sag at læse og gjengive Indskrifterne rigtigt. De numidiske Indskrifter, der rimeligvis alle ere Gravindskrifter, indeholde gjerne et Navn

i Reglen fulgt af Ordet „Søn", efter hvilket følger Navnet paa Faderen; undertiden er til Slutning tilføiet Navnet paa den Stamme, den Afdøde tilhørte.

I de numidiske Indskrifter er ligesom i hebraiske og phønikiske Indskrifter kun Medlydene skrevne; Selvlydene ere ikke udtrykte. Det er derfor ikke let at angive Udtalen af Navnene; men i denne Henseende behøver man alligevel ikke at opgive alt Haab om efterhaanden at kunne læse Navnene bedre og bedre; i de latinske Indskrifter fra Nordafrika findes der nemlig endel numidiske Navne, og flere af dem kunne gjenfindes i de numidiske Indskrifter. Læsningen af de numidiske Indskrifter skyldes Joseph Halévy fra Adrianopel.

Indskrift (Tavle XXXIII) Nr. 1. *Nimeriua*, Søn af *Mazir Audiba.*

Indskrift Nr. 2. *Maziba*, Søn af *Maziz.*

Indskrift Nr. 3. *Maza* ..., Søn af *Maza (?)* ... *aun* (?).

Det første Ord svarer til *Nimmira* og *Nammiras* i de latinske Indskrifter; *Maziba* er Navnet *Mazippa*, som forekommer hos Tacitus (*Annali* II, 52); *Maziz* og *Audiba* ere hyppige Navne i Indskrifterne.

(Man vil nedenfor (S. 58) finde Antiksamlingens tre numidiske (libyske) Indskrifter gjengivne med hebraiske Bogstaver og et Glossarium over Ordene i Indskrifterne S. 61).

Persiske Indskrifter.

Museet besidder ingen Indskrifter fra det ældre persiske Riges Tid; alle de Indskrifter fra Persien, som Museet eier (Antiksamlingen 32, Tavle XXXV), tilhører Tiden efter Alexander den Store, saavel Parthertiden som det ny-persiske Riges Tid. Alle de Indskrifter fra Persien, som man finder i Museet, ere indgraverede paa smaa Stene, der have tjent som Signeter; de skulle derfor alle læses i Aftryk. Skriften er den saakaldte *Pehlevi-Skrift*, som forblev i Brug i disse Lande indtil Persiens Erobring af Muhamedanerne.

1. Signet med en Løve, hjembragt af Niebuhr. Indskriften begynder under Løvens Fødder og synes at maatte læses saaledes:

„*Azbutan*, en fri Mand fra Landet *Ut*.“

2. Signet med en Kriger med en Landse i Haanden. Indskriften er *Saroshpatani mazd*.“

3. Signet med en Løve, omkring hvilken Indskriften *Shakhpukhri Nakhui*. Det første Navn er *Sapor*.

4. Signet, hvorpaa Billedet af en staaende Mand. Indskriften er *Balatshaki Ridapush*. Det første Navn kaldes af Grækerne Vologeses.“

5. Signet med et Brystbillede. *Abdullai*, d. e. Abdullah.

6. Signet med et Brystbillede. *Apd-nakhshi* (Navnet betyder maaske: Slangedyrkeren).

7. Signet med en Løve. *Rasti* d. e. den retfærdige.

8. Signet med en Bjørn eller Vildsvin. *Shipitri* d. e. Sphæren.

9. Signet med et Brystbillede. *Apastan ver Jezdan*, d. e. Tillid til Gud.

(I oldnordisk Museum findes en lignende Indskrift paa en Ring fra den yngre Jernalder; (Tavle XXXV, 11).)

Antiksamlingen besidder endnu en Signet med en Indskrift, *Bardan* (d. e. Bardanes), se Tavle XXXV, 10. Den stammer rimeligvis fra Parthertiden. De Tegn, hvormed den er skreven, vare brugelige under Partherne. (Et Glossarium findes S. 62).

En Signetring, hvorpaa der er indgraveret en Løve og en Indskrift med arabiske Bogstaver: *Muhamed ben abar* eller *aban* (Tavle XXXV, 14), stammer rimeligvis fra Persien, men har kun ringe Ælde.

Nabatæiske og Syriske Indskrifter.

Museet eier en Signetsten, (Tavle XXXV, 12), hvorpaa sés en Rytter, som dræber en Slange (Forbillede for Legenden om St. Georg og Dragen?). Man sér foran Rytteren en Indskrift, som er at læse *Aphkhi* eller *Aphti*.

En Signetsten (Tavle XXXV, 13), hvorpaa sés en Fugl, rimeligvis en Due, skal efter Prof. M. A. Levy i Breslau være af kristelig Oprindelse. Indskriften synes at kunne gjengives „*Kablaha* (?), Naade over ham!“

Omskrift af de puniske Indskrifter.

1.
(Tavle XXXII, 1; S. 52.)

לרבת לתנת פן בע-
ל ולאדן לבעלחמן
אש נדר עבדמלקר-
ת השפט בן בדמל-
קרת בן הנא

2.
(Tavle XXXII, 2; S. 52.)

לרבת לתנת פן ב-
על ולאדן לבעלח-
מן אש נדרא מתמ-
לכת בת שפט

3.
(Tavle XXXII, 3; S. 53.)

טנא אבן ז ל
לקי בן בעלשפט

4.
(Tavle XXXII, 4; S. 53.)

···ת ערבן (?) אח (?) בעל
···בת···

5.
(Tavle XXXIII, 5; S. 53.)

לאדן בעל חמן כע שמע
קלא ברכא צועדא בן
ברכבעל בן מעצנערן

6.
(Tavle XXXIII, 6; S. 53.)

לאדן בעלחמן כ שעמ-
א קלא וקטיר
א ····

Omskrift af de numidiske Indskrifter.

(Tavle XXXIII; S. 54—55.)

1.	2.	3.
נמריוא	מצבה	מצ··
ו מציר	ו מצץ	ו מצ··
אודבה		און (?)

Prøver paa ægyptiske Indskrifter

(med Angivelse af Udtalen og en interlineær Oversættelse).

1.

suten ti hotep (e)sari khent ament(?) neter aa
Hylding til Osiris, som residerer i Vesten, den store Gud,

neb abedu anepu amu ut neb ta-
Herren af Abydos, Anubis, som er i Byen *Ut*, Herren

ser (sezer?) sab repa neter-u unnofr
af Taser, *Sab*, Gudernes Arveherre, Unnofr,

neter aa haq zet ti-snu perkheru
den store Gud, Evigheds Herre. De give Dødsoffer

M m ahe-u M m apet-u M m netr-sentr
(med) 1000 Oxer, 1000 Gjæs, 1000 (Maal) Røgelse,

M m menkh-u M m arp M m art
1000 (Stykker) Klæder, 1000 (Maal) Vin, 1000 (Maal) Mælk,

M m merhi M m khet neb nefr nezem ab
1000 (Maal) Olie, 1000 af alle gode, behagelige og rene Ting,

ankh neter am n - ka - n (e)sari setem ash m men maa...
Guderne leve i, til Osiris, Hører af Klager paa Retfærds Sted...

2.

s - hez (e)sari neb per ... maa-kheru zed - s a
Lysende blive Osiris, Husfruen ... sandru. Hun siger O

shabti apen ar ash - tu ar
Svarfigur! Du der! Naar man kalder, naar

ape - tu ar hebs - tu (e)sari neb-per ... ma-kheru
man bestemmer, naar man sætter Osiris, Husfruen ... sandru,

r ar kat-u neb m neter-kher
til at udføre alle de Arbeider i Underverdenen,

ar-tu am r s-rud sekhet r s-mekh
som man gjør der, til at frugtbargjøre Marken, til at fylde

utub - u r khennu shau n abt r ament
Kanalerne, til at skaffe Sand fra Øst til Vest

tes-rer as - tu he sezeba-u am m
og omvendt — naar tilintetgjort er Synden der — som

se r-kher-t-u-f anuk mak-u-a ka-k
en Person over sin Eiendom. Jeg giver Agt, naar Du kalder,

m nennu neb ar-tu am m neter-kher
til enhver Tid, man arbeider der i Underverdenen.

Glossarium Punicum.

אבן lapis; 3, 1.
ארן dominus; 1, 2; 2, 1; 5, 1; 6, 1.
אש qui (pron. relat.); 1, 3.
בן filius; 1, 4; 3, 2; 5, 2 et 3.
בעל dominus; nom. propr. dei; 1, 1—2; 2, 1—2.
בעלחמן nom. propr. dei; 1, 2; 5, 1; 6, 1.
בעלשפט nom. propr. masc.; 3, 2.
בדמלקרת nom. propr. masc.; 1, 4—5.
ברך benedicere; 5, 2.
ברכבעל nom. propr. m.; 5, 3.
בת filia; 2, 4.
ו et; 1, 2; 6, 2.
ז hic, (pron. demonstr.); 5, 1.
ה artic; 1, 4.
חנא nom. propr. m.; 1, 5.
טנא erigere; 3, 1.
כ quia; 6, 1. כע quia; 5, 1.
לקי nom. propr. m.; 3, 2.
מתמלכת nom. propr. f.; 2, 3—4.
מעצנערן nom. propr. m.; 5, 3.
נדר votum, votum facere; 2, 3.
עבדמלקרת nom. propr. m.; 1, 3.
פן facies, vultus; 1, 1; 2, 1.
צועדא nom. propr. m.; 5, 2.
קל vox; 5, 2; 6, 2.
קטיר thus; 6, 2.
רבת nom. propr. deæ.; 1, 1; 2, 1.
שמע audire; 5, 1; שעם audire; 6, 1.
שפט 1) judex; 1, 4. 2) nom. propr. m.; 2, 4.
תנת nom. propr. deæ.; 1, 1; 2, 1.

Glossarium Numidicum (Libycum).

אודבת: *Audiba* n. pr.; 1.
און *Aun* (?) n. pr.; 3.
ן filius; 1. 2. 3.
מצ..., n. pr.; 3.
מצ..., n. pr.; 3.
מצבה, n. pr. = Maseppa; 2.
מציר *Mazir*, n. pr.; 1.
מציץ *Maziz*, n. pr.; 2.
נמריוא *Nimariua*, n. pr. = Nimmira, Nammiras; 1.

Glossarium Persicum.

אגאט *agat*, ingenuus, liber; 1.

אוט *Ut*, regio quædam Persidis; 1.

אזבוטאן *Azbutan* n. pr. m.; 1.

אפטולאי *Aptullai* = Abdullah, n. pr. m.; 5.

אפדנחשי *Apd-nakhshi*, (i. e. adorator serpentis?) n. pr. m.; 6.

אפסטאן *apastan*, fides; 9.

בלאנכי *Balatshaki*, n. pr. m. = Vologeses; 4.

ברדן *Bardan*, n. pr. m. = Vardanes; 10.

ור *ver*, præp. *in*; 9.

זמיני *Zamini*, terra, regio (Pers. hodiern. *zamin*); 1.

יזדאן *Jezdan*, deus; 9.

מזד *Mazd*, adorator dei Ormuzd(?); 2.

מרט *mart*, homo (Pers. vet. *martiya*; Pers. hod; *mard*).

נחוי? 3.

נחשי(??) serpens(?); 6.

סרושפתני *Sarospatani* n. pr.; 2.

ראסטי *rasti*, justus (Pers. vet. *rasta*, Pers. hod. *rast*); 7.

רידפויש *Ridapus* n. pr.; 4.

שחפוחרי *Shahpuhra* = Sapor.; 3.

שפתרי *shipitri* (sphæra) n. pr.; 9.

Indhold.

Samtidig med Oversættelserne af Indskrifterne udgives alle Indskrifterne, de fleste udførte i Autographi af Forfatteren, nogle enkelte i Heliotypi. Et hieroglyphisk-fransk Glossarium til de ægyptiske Indskrifter udgives samtidig i Heliotypi.

ASHMOLEAN
OXFORD
MUSEUM

Pl. I

1a

1b

2f.

2b

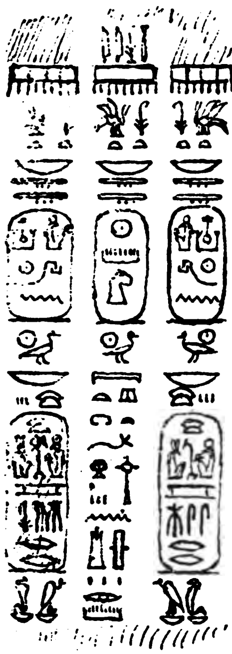
2a

2c

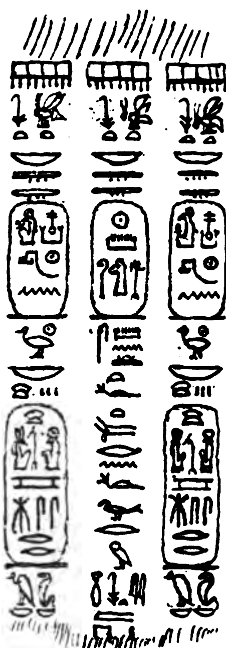
2e

2d

1a

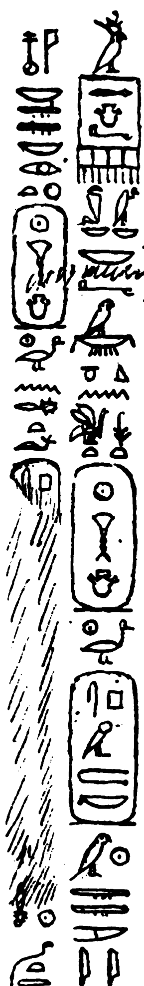
1b

1c

2.

3.

6

7.

5.

8

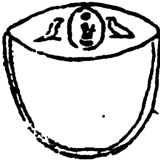

10

4 9

12

11

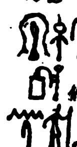
14

13b

13a

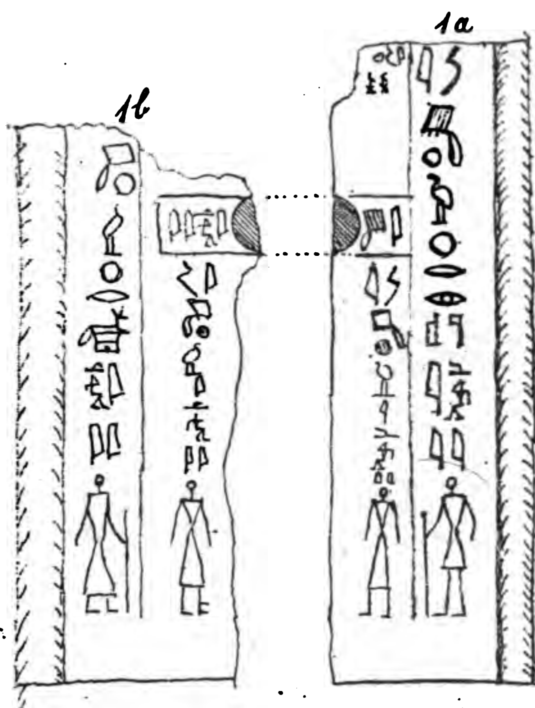
15.

Pl. I

1a

1b

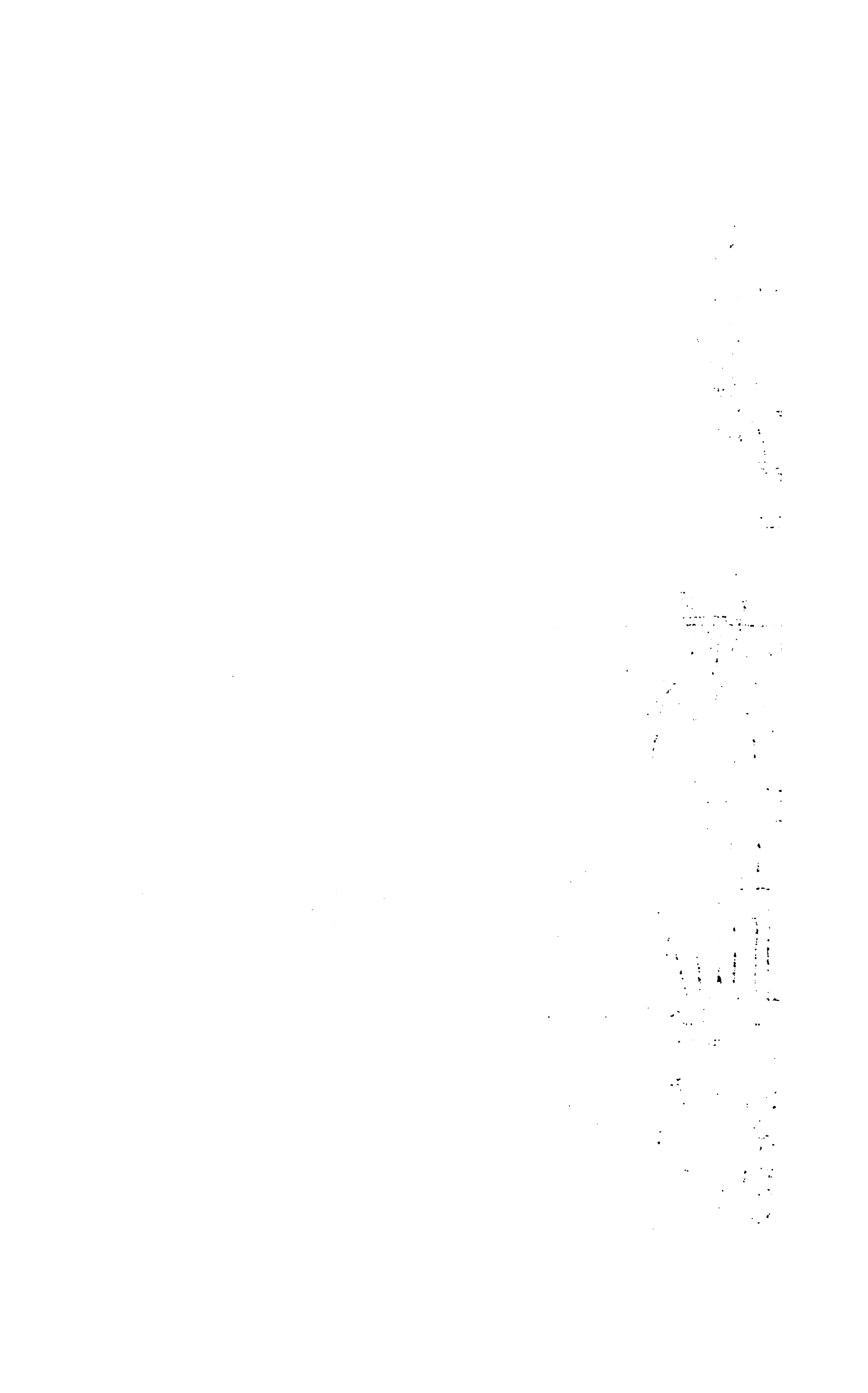

2

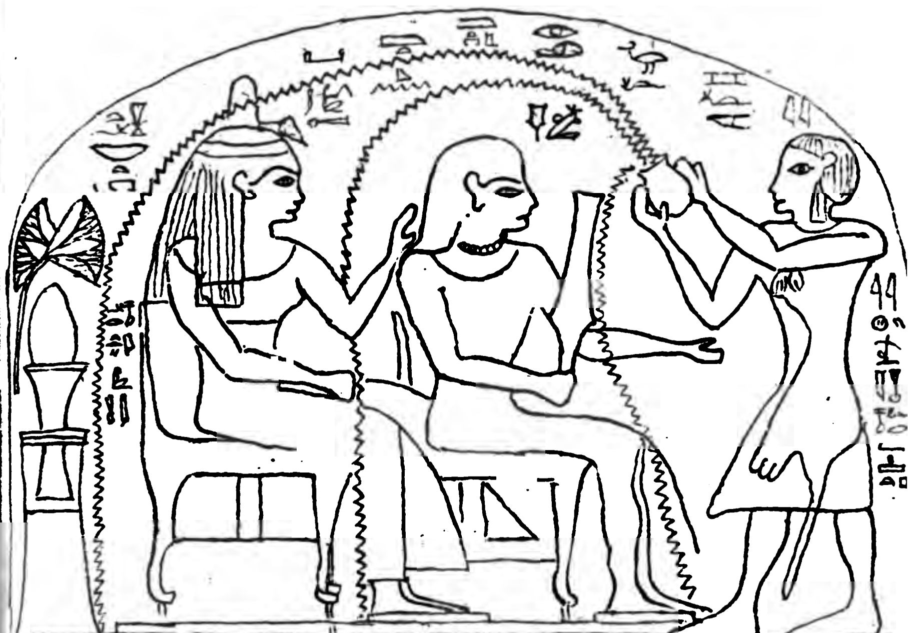

1.

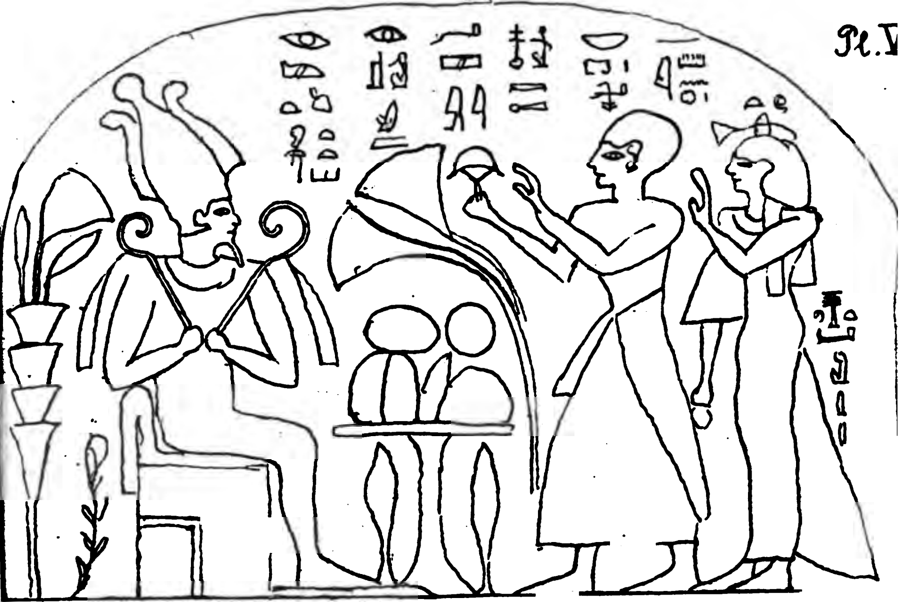

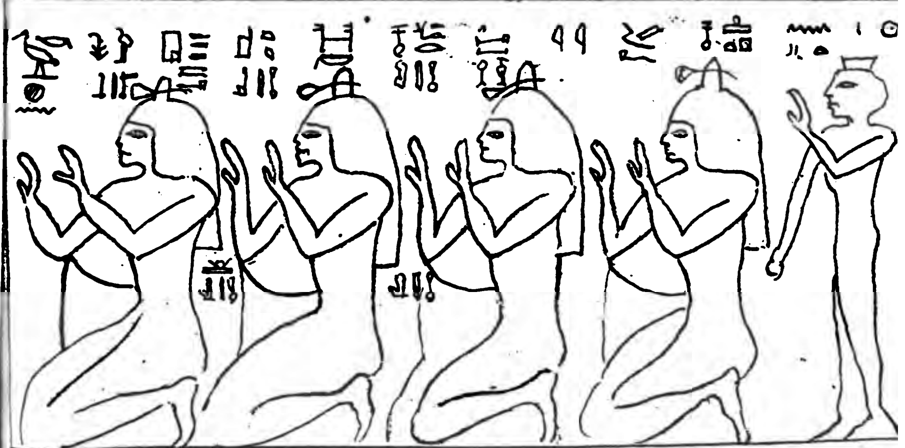
Pl. V.

1.

1.

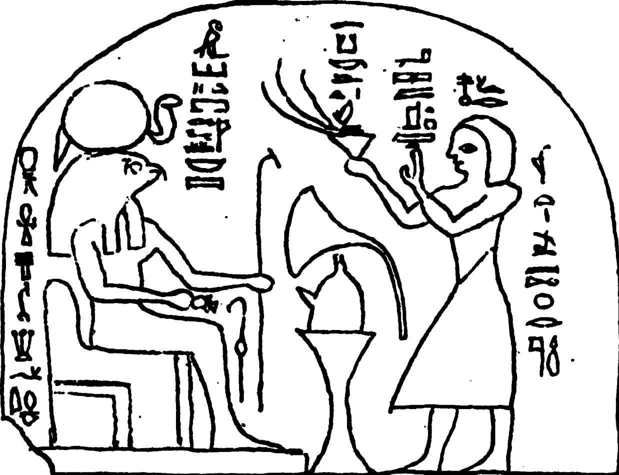
Pl. VIII

Pl. IV

[apparently not issued]

1.

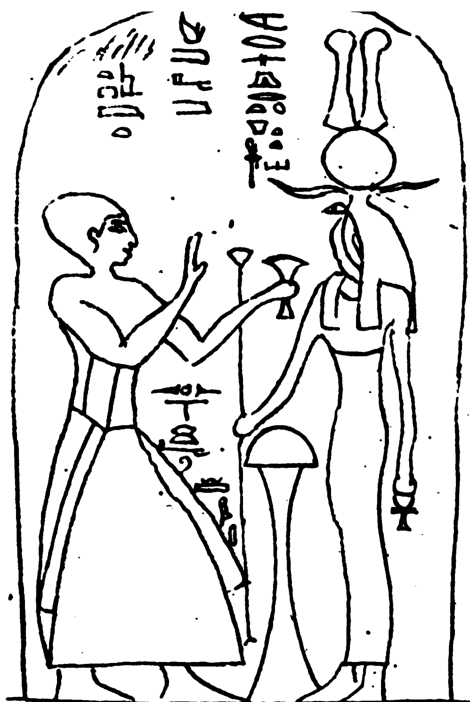
2

Pl. I

Pl. XI.

1

2

Pl.

2.

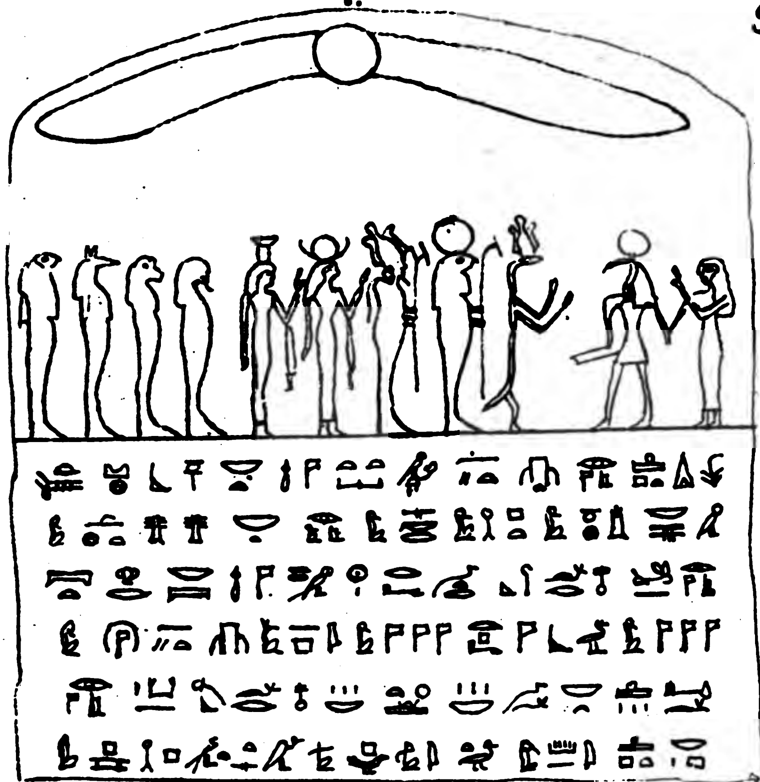

1.

2.

1.

2.

1.

2.

Pl. XV

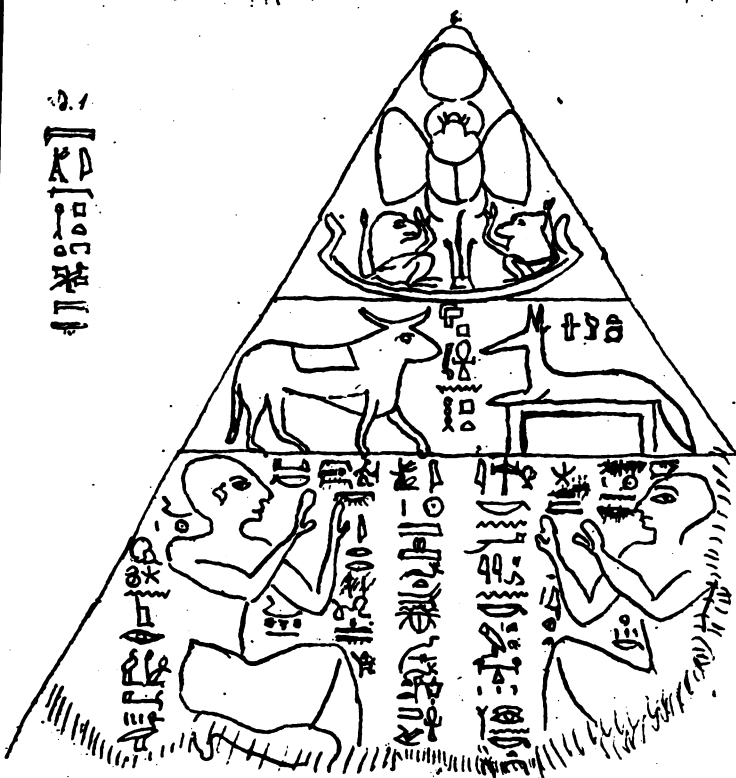
a

c.1

c.2

d.1

d.2

Pl. XVII.

1.

3

5

7.

2b.

2c.

2a.

4

6.

8

1.

2.

5.

4.

3

6.

7.

8b

8a.

8c.

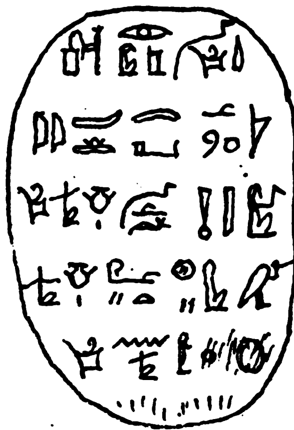
1a

1b.

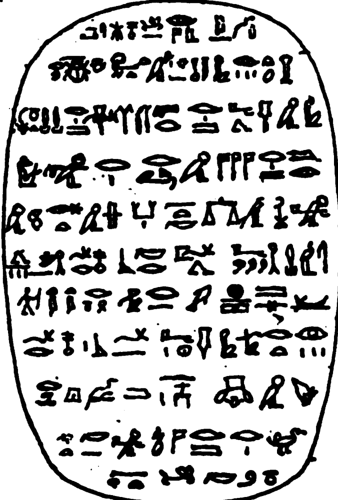

2.

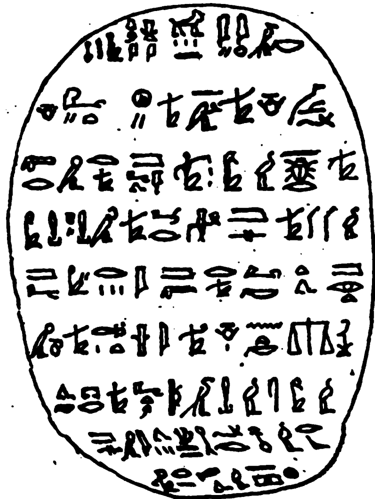

3.

4.

1a

1b

9.

8

4.

2

5.

3.

6.

7.

FGR Pl. XXI

[XXII–XXV not issued]

Face Pl XXII

ENC. PLATE XXXII

FOR PLATE XXV

8

9

10

1a

14

11.

12

2a.

2b

3.

4.

5.

6.

7.

13.

14.

15.

16.

17.

18.

19.

20.

21.

22.

23.

24

25

26

27

28

29

30.

31.

32

33.

34.

35

36.

37.

38.

39

40.

41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53.

54 55. 56. 57 58 59. 60 61 62 63 54b

64.

65.

1879.